

MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY

Warszawa, 2004.05. 27

SEKRETARZ STANU

Andrzej Piłat

TK-4-44-30/04

Załączników: 1

Według rozdzielnika

Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 z późn. zm.) w załączeniu przesyłam projekt rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych oraz prowadzących pojazdy kolejowe i warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach, z uprzejmą prośbą o przedstawienie opinii.

Proszę o bardzo pilne uzgodnienie projektu w terminie do 4 czerwca br. ze względu na pilną potrzebę wydania tego aktu oraz wspólne szczegółowe uzgadnianie poszczególnych zapisów na 5 - ciu wewnętrznych konferencjach uzgadniających z udziałem przedstawicieli zainteresowanych kolejarских związków zawodowych.

Otrzymują:

1. **Federacja Związków Zawodowych Maszynistów Kolejowych**
ul. Paczkowska 26, 50-503 WROCŁAW
2. **Federacja Związków Zawodowych Pracowników PKP**
ul. S. Jaracza 2, 00-378 WARSZAWA
3. **Federacja Związków Zawodowych Pracowników Automatyki i Telekomunikacji PKP**
ul. Targowa 74, 03-734 WARSZAWA
4. **Sekcja Krajowa Kolejarzy NSZZ „Solidarność”**
ul. Targowa 74, 03-734 WARSZAWA
5. **P. Barbara Komander**
Związek Zawodowy Dyżurnych Ruchu PKP
ul. Targowa 74, 03-734 WARSZAWA

6. **Związek Zawodowy Dyżurnych Ruchu**
ul. Dąbrowskiego 23, 68-200 ŻARY
7. **Związek Zawodowy Pracowników Warsztatowych**
ul. Targowa 74, 03-734 WARSZAWA
8. **Związek Zawodowy Dyspozytorów PKP**
ul. Targowa 74, 03-734 WARSZAWA
9. **Związek Zawodowy Drużyn Konduktorskich w RP**
ul. Targowa 74, 03-734 WARSZAWA
10. **Związek Zawodowy Maszynistów Kolejowych w Polsce**
ul. Targowa 74, 03-734 WARSZAWA
11. **NSZZ Pracowników Służby Drogowej PKP**
ul. Dworcowa 3A, 39-400 TARNOBRZEG
12. **NSZZ Pracowników Służby Wagonów PKP**
ul. Piękna 27, 26-110 SKARŻYSKO KAMIENNA

PROJEKT

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 2004 r.

w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych oraz prowadzących pojazdy kolejowe i warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach.

Na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. Nr 86, poz. 789, Nr 170, poz. 1652 i Nr 203, poz. 1966) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wykaz stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych oraz prowadzących pojazdy kolejowe;
- 2) warunki, jakie powinni spełniać zatrudnieni na stanowiskach, o których mowa w pkt 1,
- 3) zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych pracowników, o których mowa w pkt 2, jednostki uprawnione do oceny zdolności oraz tryb orzekania o tej zdolności;
- 4) sposób powoływania i tryb pracy komisji egzaminacyjnych stwierdzających kwalifikacje pracowników zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w pkt 2;
- 5) zasady wynagradzania osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnych;
- 6) wysokość opłat związanych ze stwierdzaniem kwalifikacji, sposób uiszczania tych opłat oraz wzór dokumentu stwierdzającego te kwalifikacje.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) stanowiskach pracy - rozumie się przez to rodzaj i miejsce wykonywania czynności bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz

- stanowiska związane z prowadzeniem pojazdów kolejowych;
- 2) linii kolejowej – dotyczy to również bocznic kolejowych i metra;
 - 3) pracodawcy - rozumie się przez to zarządcę infrastruktury, przewoźnika kolejowego, metro, użytkownika bocznic kolejowej oraz przedsiębiorcę wykonującego przewozy w obrębie bocznic kolejowej;
 - 4) uprawnionym lekarzu - rozumie się przez to lekarza uprawnionego na podstawie odrębnych przepisów dotyczących przeprowadzania badań lekarskich pracowników, sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz wydawania orzeczeń lekarskich do celów przewidzianych w Kodeksie pracy, zatrudnionego w jednostce uprawnionej;
 - 5) jednostce uprawnionej – rozumie się przez to jednostki uprawnione do oceny zdolności fizycznych i psychicznych pracowników, będące komórkami organizacyjnymi Kolejowego Zakładu Medycyny Pracy i Centrum Naukowego Medycyny Kolejowej,
 - 5) pracownikach - rozumie się przez to osoby zatrudnione na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzących pojazdy kolejowe;
 - 6) przygotowaniu zawodowym - rozumie się przez to zorganizowany proces zatrudnienia, w trakcie którego pracownik nabywa w sposób zorganizowany wiadomości teoretyczne i umiejętności praktyczne potrzebne do samodzielnego wykonywania obowiązków na stanowiskach pracy, o których mowa w rozporządzeniu;
 - 7) komisji egzaminacyjnej - rozumie się przez to komisję egzaminacyjną stwierdzającą kwalifikacje pracowników na stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzących pojazdy kolejowe;
 - 8) egzaminie kwalifikacyjnym - rozumie się przez to egzamin mający na celu stwierdzenie posiadania przez pracownika kwalifikacji do pracy na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego albo do prowadzenia pojazdu kolejowego;
 - 9) autoryzacji – rozumie się przez to praktyczne sprawdzenie w miejscu pracy wiedzy i umiejętności pracownika, który posiada odpowiedni egzamin kwalifikacyjny na stanowisko bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzących pojazdy kolejowe;

- 10) egzaminie okresowym – rozumie się przez to okresowe sprawdzenie wiadomości i umiejętności pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzących pojazdy kolejowe;
- 11) egzaminie weryfikacyjnym – rozumie się przez to praktyczne i teoretyczne sprawdzenie wiadomości i umiejętności pracowników posiadających egzamin kwalifikacyjny i ubiegających się o ponowne dopuszczenie do pracy na stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzących pojazdy kolejowe;
- 12) doskonaleniu zawodowym - rozumie się przez to podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych pracowników zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach określonych w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Wykaz stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych oraz prowadzących pojazdy kolejowe, z zastrzeżeniem ust. 2, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Wykaz stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach metra oraz prowadzących pojazdy kolejowe metra określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Rozdział 2

Wymagania kwalifikacyjne i przygotowanie zawodowe

§ 4. 1. Na stanowisku pracy może być zatrudniona osoba pełnoletnia, która:

- 1) posiada wymagane wykształcenie;
- 2) posiada zdolność fizyczną i psychiczną, potwierdzoną zaświadczeniem lekarskim,
- 3) odbyła wymagane przygotowanie zawodowe na dane stanowisko;
- 4) zdała egzamin kwalifikacyjny przed komisją, stwierdzony świadectwem złożenia egzaminu kwalifikacyjnego;
- 5) zdała inny egzamin kwalifikacyjny, wymagany przy dodatkowych czynnościach na danym stanowisku pracy, stwierdzony odpowiednim świadectwem;

- 6) zna specyficzne warunki wykonywania pracy na danym stanowisku pracy potwierdzone upoważnieniem pracodawcy do wykonywania czynności na tym stanowisku;
- 7) posiada inne, dodatkowe uprawnienia, jeżeli do wykonywania określonych czynności na danym stanowisku pracy są one wymagane na podstawie odrębnych przepisów.

2. Wymagania kwalifikacyjne, rodzaj i zakres przygotowania zawodowego oraz wymagany czas trwania przygotowania dla poszczególnych stanowisk określają załączniki nr 3 i 4 do rozporządzenia.

§ 5. Do odbycia przygotowania zawodowego może być dopuszczona osoba, która posiada:

- 1) dyplom lub świadectwo stwierdzające wymagane wykształcenie;
- 2) zaświadczenie stwierdzające zdolność fizyczną i psychiczną do pracy na określonym stanowisku, wydane przez uprawnionego lekarza.

§ 6. 1. Przygotowanie zawodowe w celu uzyskania kwalifikacji wymaganych na poszczególne stanowiska organizuje pracodawca.

2. Jeżeli pracodawca nie ma możliwości zorganizowania przygotowania zawodowego w swoim przedsiębiorstwie, zawiera porozumienie z innym pracodawcą.

3. Pracodawca zobowiązany jest zapewnić osobie odbywającej przygotowanie zawodowe indywidualny program przygotowania zawodowego oraz dzienniczek przygotowania zawodowego, zwany dalej „dzienniczkiem”, a także sprawować nadzór nad przygotowaniem zawodowym, wyznaczając osobę kierującą tym przygotowaniem.

4. Osoba kierująca przygotowaniem zawodowym powinna posiadać niezbędne kwalifikacje zawodowe, właściwe dla specjalności przygotowania zawodowego.

§ 7. 1. Przygotowanie zawodowe obejmuje:

- 1) szkolenie teoretyczne, które jest zorganizowanym (przez pracodawcę) grupowym lub indywidualnym (w toku samokształcenia) zdobywaniem wiedzy w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności na danym stanowisku, a określonym programem przygotowania zawodowego i programem szkolenia;
- 2) staż stanowiskowy, który jest zapoznaniem kandydata z pracą na tych stanowiskach, których znajomość jest niezbędna do samodzielnego wykonywania czynności;

- 3) szkolenie praktyczne, które jest zorganizowaną formą zdobywania umiejętności praktycznych i poznania zakresu obowiązków poprzez wykonywanie czynności w określonej komórce organizacyjnej pracodawcy (na określonym stanowisku) pod nadzorem wykwalifikowanego pracownika (opiekuna);
- 4) zajęcia próbne, które są formą samodzielnego wykonywania czynności (lub ich części) na stanowisku pod nadzorem wykwalifikowanego pracownika (opiekuna).

§ 8. 1. Osoba odbywająca przygotowanie zawodowe dokumentuje jego przebieg w dzienniczku, w którym w szczególności należy:

- 1) wymienić jednostki organizacyjne pracodawcy i inne jednostki, w których odbywało się przygotowanie zawodowe, oraz:
 - a) dla stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych - wymienić również jednostkę organizacyjną i obiekty eksploatacyjne, w których odbywało się przygotowanie zawodowe,
 - b) dla stanowisk związanych z prowadzeniem pojazdów kolejowych - wymienić również typy pojazdów kolejowych z napędem oraz odcinki linii kolejowych, na których odbywało się przygotowanie zawodowe oraz podać ilość przejechanych kilometrów na tych pojazdach.

2. Odbycie przygotowania zawodowego w jednostce organizacyjnej pracodawcy i w innej jednostce organizacyjnej, w której odbywało się przygotowanie potwierdza w dzienniczku kierownik każdej z tych jednostek.

§ 9. Pracodawca może skrócić czas trwania przygotowania zawodowego, wliczając okresy zatrudnienia na podobnych stanowiskach lub przygotowanie, które osoba ta odbyła zgodnie z programem nauczania w ukończonej szkole, pod warunkiem że zakres łącznego przygotowania jest zgodny z zakresem przygotowania wymaganym na danym stanowisku.

Rozdział 3

Sposób powoływania i tryb pracy komisji egzaminacyjnych stwierdzających kwalifikacje pracowników oraz wzór dokumentu stwierdzającego te kwalifikacje

§ 10. 1. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi:

- 1) przewodniczący posiadający wykształcenie wyższe, kwalifikacje zawodowe odpowiadające specjalności osób egzaminowanych i co najmniej 5-letni staż pracy w danej specjalności;
- 2) co najmniej dwaj członkowie z wykształceniem wyższym lub średnim, posiadający kwalifikacje zawodowe odpowiadające specjalnościom obejmującym zakres egzaminu dla poszczególnych stanowisk oraz co najmniej 5-letni staż pracy w danej specjalności;
- 3) w przypadku przeprowadzania egzaminu dla pracowników innego pracodawcy, członkiem komisji może być przedstawiciel tego pracodawcy, posiadający wykształcenie i kwalifikacje zawodowe określone w pkt 2.

2. Przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnej w składzie odpowiednim do specjalności osób egzaminowanych powołuje i odwołuje dyrektor oddziału terenowego Urzędu Transportu Kolejowego. Powołanie komisji następuje na wniosek pracodawcy.

3. Wniosek o powołanie komisji egzaminacyjnej powinien zawierać informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1 do 3 dotyczące posiadanego wykształcenia, kwalifikacji zawodowych oraz stażu pracy proponowanych kandydatów na przewodniczącego i członków komisji. Kopie dokumentów zawierających te informacje potwierdzone przez osobę przyjmującą dokumenty „za zgodność z oryginałem”, przechowuje pracodawca.

4. Sekretarza komisji egzaminacyjnej wyznacza pracodawca.

5. Obsługę administracyjną komisji egzaminacyjnej zapewnia pracodawca.

§ 11. 1. Egzamin kwalifikacyjny przeprowadza się na wniosek pracodawcy.

2. Wniosek o przeprowadzenie egzaminu kwalifikacyjnego składa się w jednostce organizacyjnej pracodawcy, przy którym została powołana komisja egzaminacyjna.

3. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) odpis dyplomu lub świadectwa ukończenia szkoły;
- 2) dzienniczek przygotowania zawodowego;
- 3) dowód uiszczenia opłaty za egzamin kwalifikacyjny, o ile jest ona wymagana;
- 5) kopię zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 2.

§ 12. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej:

- 1) dopuszcza osoby zainteresowane do egzaminu kwalifikacyjnego, a w przypadku stwierdzenia braków we wniosku, o którym mowa w § 11 ust. 3, występuje bezzwłocznie o usunięcie wskazanych braków w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie;
- 2) wyznacza termin i miejsce egzaminu;
- 3) wyznacza skład komisji do przeprowadzenia egzaminu praktycznego oraz części pisemnej egzaminu teoretycznego, zwany dalej „zespołem egzaminacyjnym”;
- 4) wyznacza w porozumieniu z pracodawcą terminy egzaminów poprawkowych;
- 5) określa dla poszczególnych członków komisji zakres zagadnień egzaminacyjnych egzaminu ustnego;
- 6) zatwierdza na wniosek członków komisji tematy egzaminu praktycznego oraz części pisemnej i ustnej egzaminu teoretycznego;
- 7) powiadamia pisemnie właściwego dyrektora oddziału terenowego Urzędu Transportu kolejowego o terminie i miejscu egzaminu.

§ 13. 1. Egzamin kwalifikacyjny przeprowadza się w okresie nie dłuższym niż jeden miesiąc od dnia złożenia wniosku.

2. Osoba dopuszczona do egzaminu, o którym mowa w ust. 1, powinna być zawiadomiona o jego terminie i miejscu w formie pisemnej za potwierdzeniem odbioru, co najmniej na 7 dni przed terminem.

§ 14. 1. Egzamin kwalifikacyjny składa się z egzaminu praktycznego oraz z egzaminu teoretycznego.

2. Zakres przedmiotowy egzaminu kwalifikacyjnego na poszczególne stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych oraz z prowadzeniem pojazdów kolejowych określa, z zastrzeżeniem ust. 3, załącznik nr 3 do rozporządzenia.

3. Zakres przedmiotowy egzaminu kwalifikacyjnego na poszczególne stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach metra oraz z prowadzeniem pojazdów metra, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 15. 1. Egzamin praktyczny polega na sprawdzeniu umiejętności samodzielnego wykonania przez osobę egzaminowaną określonych czynności na danym stanowisku pracy.

2. Egzamin praktyczny przeprowadza się na stanowisku pracy w miejscu pracy lub w warunkach analogicznych do stanowiska i miejsca pracy.

3. Warunkiem dopuszczenia kandydata do zdawania egzaminu praktycznego jest ukończenie szkolenia teoretycznego, o ile jest ono wymagane w Programie przygotowania zawodowego.

4. Egzamin praktyczny przeprowadza co najmniej dwuosobowy zespół egzaminacyjny posiadający kwalifikacje w zakresie specjalności osób egzaminowanych.

5. Z przebiegu egzaminu praktycznego zespół egzaminacyjny przeprowadzający egzamin sporządza protokół, w którym stwierdza wynik egzaminu.

6. Pozytywny wynik egzaminu praktycznego stanowi warunek dopuszczenia osoby egzaminowanej do egzaminu teoretycznego.

7. W przypadku uzyskania na egzaminie praktycznym wyniku negatywnego, przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyznacza termin egzaminu poprawkowego. Egzamin poprawkowy praktyczny można zdawać tylko jeden raz w terminie nie krótszym niż 2 tygodnie.

§ 16. 1. Egzamin teoretyczny obejmuje sprawdzenie wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami dla danego stanowiska.

2. Egzamin teoretyczny składa się z części pisemnej i ustnej.

3. Część pisemna egzaminu teoretycznego może mieć formę pracy pisemnej lub testu.

§ 17.1. Do czasu ogłoszenia tematów, ich treść nie może być ujawniona.

2. Pracodawca, przy którym została powołana komisja egzaminacyjna zapewnia przechowywanie dokumentacji związanej z przeprowadzanym egzaminem.

§ 18. 1. Tematy prac pisemnych lub zestawy testów pisemnej części egzaminu teoretycznego opracowują członkowie komisji w zakresie przydzielonych im bloków tematycznych, a zatwierdza je przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

2. Czas na napisanie pracy pisemnej nie powinien przekraczać 3 godzin.
3. W przypadku formy testowej egzaminu pisemnego dla każdej egzaminowanej grupy osób poddawanych jednocześnie egzaminowi należy przygotować różne zestawy testów w liczbie nie mniejszej niż liczba zdających plus jeden.
4. Liczbę pytań testowych, nie mniejszą niż 30 w zestawie określa przewodniczący komisji egzaminacyjnej.
5. Czas trwania testowego egzaminu pisemnego nie może być dłuższy niż wynikający z pomnożenia liczby pytań testowych przez 3 minuty.
6. Egzamin testowy uważa się za zdany, jeśli liczba uzyskanych punktów wynosi co najmniej 2/3 możliwych do uzyskania w zestawie testowym.
7. Warunkiem dopuszczenia do części ustnej egzaminu teoretycznego jest uzyskanie pozytywnego wyniku z części pisemnej egzaminu.
8. Egzamin ustny przeprowadza komisja egzaminacyjna w pełnym składzie, z tym że poszczególni członkowie komisji zadają pytania w określonym przez przewodniczącego zakresie.
9. W przypadku uzyskania na egzaminie kwalifikacyjnym wyniku negatywnego, przewodniczący komisji egzaminacyjnej w porozumieniu z pracodawcą zobowiązany jest określić termin egzaminu poprawkowego, nie wcześniej jednak niż po upływie 2 tygodni. Egzamin kwalifikacyjny poprawkowy można składać dwa razy.

§ 19. 1. Z przebiegu egzaminu komisja egzaminacyjna sporządza i podpisuje protokół, w którym określa wyniki egzaminów uzyskane przez poszczególne osoby egzaminowane.

2. Komisja egzaminacyjna, na podstawie uzyskanego przez osobę egzaminowaną pozytywnego wyniku egzaminu, wydaje świadectwo złożenia egzaminu kwalifikacyjnego lub egzaminu weryfikacyjnego: wzór odpowiedniego świadectwa określa załącznik nr 5 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W świadectwie kwalifikacyjnym dla maszynisty pojazdu trakcyjnego oraz w prawie kierowania pojazdem, o którym mowa w ust. 6 należy wyróżnić rodzaj kwalifikacji, tj. „maszynista pojazdu trakcyjnego elektrycznego”, „maszynista pojazdu trakcyjnego spalinowego”.

4. Protokół, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący komisji egzaminacyjnej przekazuje pracodawcy, a jego kopię - właściwemu dyrektorowi oddziału terenowego Urzędu Transportu Kolejowego.

5. Pracodawca zapewnia przechowanie dokumentacji z przeprowadzonych egzaminów oraz prowadzi ich rejestr.

6. Pracodawca, na podstawie świadectwa złożenia egzaminu kwalifikacyjnego oraz zaliczonej jazdy próbnej, dla prowadzących pojazdy kolejowe wydaje prawo kierowania pojazdem kolejowym lub pociągiem metra; wzory prawa kierowania określają załączniki nr 6 i 7 do rozporządzenia.

7. Prowadzący pojazdy kolejowe, o których mowa w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia zobowiązani są do posiadania na stanowisku pracy i okazywania uprawnionemu organowi prawa kierowania pojazdem kolejowym lub pociągiem metra; wzory prawa kierowania określają załączniki nr 6 i 7 do rozporządzenia.

8. Pracodawca prowadzi rejestr wydanych praw kierowania pojazdami kolejowymi, o których mowa w ust. 7.

9. Prawo kierowania wydane przez jednego pracodawcę nie jest ważne u innego pracodawcy.

§ 20. 1. Pracodawca obowiązany jest dokonać autoryzacji dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w Załączniku 1 i 2 do rozporządzenia.

2. Autoryzacji należy poddać pracownika, o którym mowa w ust. 1 w następujących przypadkach:

- 1) przed dopuszczeniem do wykonywania samodzielnie czynności na danym stanowisku pracy,
- 2) zmiany miejsca pracy, typu pojazdu kolejowego lub gdy przerwa na stanowisku w danym miejscu pracy trwała dłużej niż 6 miesięcy,
- 3) zmiany warunków technicznych technologicznych w miejscu pracy.

3. Uzyskanie autoryzacji powinno być poprzedzone krótkotrwałym szkoleniem praktycznym na stanowisku w miejscu pracy. Zakres i czas trwania tego szkolenia oraz tryb przeprowadzania autoryzacji określa pracodawca, uwzględniając doświadczenie zawodowe pracownika oraz warunki techniczno-technologiczne na stanowisku w miejscu pracy.

4. W zakres autoryzacji dla stanowisk: pomocnik maszynisty pojazdu trakcyjnego, maszynista pojazdu trakcyjnego, kierowca lokomotywy spalinowej do 300 KM, kierowca drezyny i wózka motorowego, maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do robót budowlanych i sieci trakcyjnej, kierownik pociągu u przewoźnika towarowego i pasażerskiego, kierownik pociągu gospodarczego i roboczego wchodzi dodatkowo wykonanie obowiązkowych jazd w czynnej kabinie pojazdu kolejowego w różnych porach doby oraz znajomość odcinków linii kolejowych, według programu ustalonego przez pracodawcę.

5. Pracodawca prowadzi okresową kontrolę znajomości odcinków linii kolejowych dla pracowników, o których mowa w ust. 4 według trybu i na zasadach określonych przez pracodawcę.

6. Autoryzację należy odnotować w rejestrze egzaminów prowadzonym przez pracodawcę.

7. Brak autoryzacji uniemożliwia dopuszczenie pracownika do wykonywania czynności na przewidzianym stanowisku pracy.

§ 21.1. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych, o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia obowiązani są do posiadania na stanowisku pracy i okazywania uprawnionemu organowi wydanego przez pracodawcę dokumentu uprawniającego do wykonywania tych czynności; wzór dokumentu określa załącznik nr 8 do rozporządzenia.

2. Pracodawca prowadzi rejestr wydanych dokumentów, o których mowa w ust. 1.

§ 22.1. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach, o których mowa w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, obowiązani są poddawać się doskonaleniu zawodowemu i egzaminom okresowym, na zasadach i w terminach określonych przez pracodawcę.

2. Organizowanie doskonalenia zawodowego i egzaminów okresowych, pracowników zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, nie rzadziej niż raz na 4 lata należy do obowiązków pracodawcy.

3. Egzamin okresowy należy przeprowadzać w formie testu.

4. Liczbę pytań testowych, nie mniejszą niż 30 w zestawie określa przewodniczący komisji egzaminacyjnej powołanej przez pracodawcę.

5. Czas trwania testowego egzaminu pisemnego nie może być dłuższy niż wynikający z pomnożenia liczby pytań testowych przez 3 minuty przy 3 wariantach odpowiedzi.

6. Egzamin testowy uważa się za zdany, jeśli liczba uzyskanych punktów wynosi co najmniej 2/3 możliwych do uzyskania w zestawie testowym.

7. Z egzaminu okresowego nie wystawia się oceny. Komisja określa egzamin zdany – wynik pozytywny, lub nie zdany – wynik negatywny.

8. W przypadku uzyskania na egzaminie okresowym wyniku negatywnego, pracodawca określa termin egzaminu poprawkowego. Poprawkowy egzamin okresowy można składać dwa razy. Nie uzyskanie na egzaminach okresowych poprawkowych wyniku pozytywnego powoduje odsunięcie pracownika od wykonywania czynności na danym stanowisku.

§ 23.1. Jeżeli pracodawca nie ma warunków do organizowania doskonalenia zawodowego pracowników lub przeprowadzania egzaminów okresowych, obowiązany jest skierować w tym celu pracownika do innego pracodawcy lub wyspecjalizowanej firmy szkoleniowej.

2. Możliwość doskonalenia zawodowego prowadzących pojazdy kolejowe przeznaczone do kursowania w pociągach pasażerskich z prędkością powyżej 120 km/h obejmuje również dodatkowe umiejętności praktyczne. Doskonalenie tych umiejętności powinno znaleźć się w programie doskonalenia zawodowego u pracodawcy i powinno odbywać się na symulatorze pojazdu trakcyjnego nie rzadziej niż raz na 4 lata.

§ 24.1. Egzamin weryfikacyjny jest praktycznym i teoretycznym (pisemnym i ustnym) sprawdzeniem wiadomości i umiejętności pracownika, który posiadając odpowiedni egzamin kwalifikacyjny ubiega się o ponowne dopuszczenie do pracy na stanowisko, o którym mowa w Załączniku nr 1 i 2.

2. Egzamin weryfikacyjny przeprowadzany jest w przypadku, gdy:

- 1) pracownik został odsunięty od pracy;
 - a) po spowodowaniu wypadku kolejowego,

- b) na skutek poważnych uchybień w pracy stwierdzonych przez zwierzchnika lub organa kontrolne, a mogących spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ruchu kolejowego,
- 2) ciągła przerwa w pracy na tym stanowisku trwała dłużej niż 12 miesięcy lub pracownik nie uzyskał wyniku pozytywnego na egzaminach okresowych, o którym mowa w art. 22 ust. 5.

3. Przed złożeniem wniosku o skierowanie pracownika na egzamin weryfikacyjny pracodawca kieruje pracownika do odbycia zajęć próbnych na stanowisku, którego dotyczy egzamin weryfikacyjny, określając czas, termin i miejsce przeprowadzenia tych zajęć oraz opiekuna.

4. Egzamin weryfikacyjny przeprowadza się na wniosek pracodawcy.

5. Wniosek o przeprowadzenie egzaminu weryfikacyjnego składa się w jednostce organizacyjnej pracodawcy, przy którym została powołana komisja egzaminacyjna.

6. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) dowód uiszczenia opłaty za egzamin, o ile jest ona wymagana,
- 2) kopię zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 2,
- 3) kopię świadectwa ostatniego egzaminu kwalifikacyjnego.

7. Egzamin weryfikacyjny przeprowadza komisja egzaminacyjna, o której mowa w § 10, zgodnie z postanowieniami § 15 – 19 dla danego stanowiska, określonego w załączniku 1 i 2 do rozporządzenia.

§ 25. Złożenie egzaminu kwalifikacyjnego, weryfikacyjnego i okresowego odnotowuje się w rejestrze egzaminów prowadzonym przez pracodawcę.

§ 26. 1. Za przeprowadzenie egzaminu kwalifikacyjnego i weryfikacyjnego, o których mowa w § 11 i 24 oraz egzaminów kwalifikacyjnych poprawkowych, o których mowa w § 18 ust. 9 kierujący wniosek ponosi opłatę egzaminacyjną w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679) obowiązującego w dniu złożenia wniosku, za każdą osobę zgłoszoną do egzaminu, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Opłatę, o której mowa w ust. 1, wnosi się na rzecz pracodawcy, przy którym działa komisja egzaminacyjna.

3. Nie ponosi opłaty egzaminacyjnej pracodawca, przy którym powołana została komisja egzaminacyjna.

§ 27. 1. Za udział w pracach komisji egzaminacyjnych, o których mowa w § 10, przysługuje wynagrodzenie, które ustala się na podstawie liczby osób egzaminowanych.

2. Łączna wysokość wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej powinna wynosić 70% kwoty wyliczonej, jako iloczyn liczby osób egzaminowanych oraz stawki opłaty egzaminacyjnej, o których mowa w § 26 ust. 1.

3. Wynagrodzenie przewodniczącego komisji egzaminacyjnej jest o 50% wyższe niż członków komisji.

Rozdział 4

Zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych i liniach metra oraz prowadzących pojazdy kolejowe, a także tryb orzekania o tej zdolności

§ 28.1. Zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych i liniach metra oraz prowadzących pojazdy kolejowe wraz z charakterystyką tych stanowisk, określeniem wymogów zdrowotnych dotyczących kategorii wzroku i słuchu oraz terminów badań okresowych na poszczególnych stanowiskach i tryb orzekania o tej zdolności, określa załącznik nr 9 do rozporządzenia.

2. Wzory zaświadczeń lekarskich określają załączniki nr 10 i 11 do rozporządzenia.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 29. Pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia wykonują czynności na stanowiskach określonych w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia i do wykonywania tych czynności zostali dopuszczeni na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują nadal uprawnienia do wykonywania tych czynności, bez obowiązku dopełnienia warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu, dotyczących wykształcenia, stażu pracy, przygotowania zawodowego i egzaminów kwalifikacyjnych, z zastrzeżeniem § 24.

§ 30. Pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia wykonują czynności na stanowiskach określonych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia i posiadają zdolność fizyczną i psychiczną stwierdzoną zaświadczeniem lekarskim wydanym na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują nadal tę zdolność do czasu następnego badania, którego termin wynika z przepisów rozporządzenia.

§ 31. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Infrastruktury

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 maja 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. Nr 106, poz. 1121),

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 3 września 1999 r. (Dz. U. Nr 87, poz. 979), które w związku z art. 76 powołanej na wstępie ustawy utraciło moc prawną z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Infrastruktury z dnia
..... (poz.)

Załącznik nr 1

WYKAZ STANOWISK BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM I
BEZPIECZEŃSTWEM RUCHU NA LINIACH KOLEJOWYCH ORAZ
PROWADZĄCYCH POJAZDY KOLEJOWE

Lp.	Stanowisko
1	2
1.	Dyżurny ruchu
2.	Nastawniczy
3.	Zwrotniczy
4.	Kierownik pociągu
5.	Ustawiacz
6.	Manewrowy
7.	Rewident taboru
8.	Automatyk sterowania ruchem kolejowym
9.	Toromistrz
10.	Mostowniczy
11.	Dróżnik obchodowy
12.	Dróżnik przejazdowy

13.	Pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych
14.	Maszynista pojazdów trakcyjnych
15.	Kierowca lokomotywy spalinowej do 300 KM
16.	Kierowca drezyny i wózka motorowego
17.	Maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do robót budowlanych

WYKAZ STANOWISK BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM I
BEZPIECZEŃSTWEM RUCHU NA LINIACH METRA ORAZ PROWADZĄCYCH
POJAZDY KOLEJOWE METRA

Lp.	Stanowisko
1	2
1.	Dyspozytor ruchu
2.	Dyżurny ruchu i stacji
3.	Manewrowy
4.	Monter urządzeń sterowania ruchem pociągów
5.	Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej
6.	Maszynista taboru pasażerskiego metra
7.	Maszynista pomocniczych pojazdów kolejowych metra

WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE, RODZAJ, ZAKRES I CZAS TRWANIA PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO ORAZ ZAKRES PRZEDMIOTOWY EGZAMINU KWALIFIKACYJNEGO NA POSZCZEGÓLNE STANOWISKA BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM I BEZPIECZEŃSTWEM RUCHU NA LINIACH KOLEJOWYCH ORAZ PROWADZĄCYCH POJAZDY KOLEJOWE

Dyżurny ruchu

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

Wariant A

1. Wykształcenie - średnie techniczne o specjalności transport kolejowy.
2. Zawodowy staż pracy - odbycie przygotowania zawodowego.

Wariant B

1. Wykształcenie – średnie.
2. Zawodowy staż pracy - odbycie przygotowania zawodowego.

II. Program przygotowania zawodowego

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne:

1) jednostka wykonawcza pracodawcy

a) struktura organizacyjna przedsiębiorstwa; zapoznanie się z zagadnieniami ogólnoadministracyjnymi; wybrane zagadnienia pracownicze

b) na technicznym posterunku nastawczym: zapoznanie się z dokumentacją techniczno-ruchową prowadzoną na posterunku; zakres czynności podstawowych i dodatkowych dyżurnego ruchu; zapoznanie się z rodzajami urządzeń sterowania ruchem kolejowym oraz kolejowej łączności przewodowej i bezprzewodowej; zapoznanie się z obsługą

Liczba dni dla wariantu:	
A	B
20	28
1	1
8	10

przejazdu kolejowego lub przejścia sterowanego z technicznego posterunku nastawczego oraz postępowaniem w razie uszkodzenia urządzeń rogatkowych		
c) zapoznanie się z regulaminem technicznym stacji oraz tymczasowymi regulaminami prowadzenia ruchu w czasie zamknięć torowych	3	4
d) zapoznanie się z budową torów i rozjazdów oraz metodami ich utrzymania i zasadami kontroli ich stanu technicznego; regulaminy obsługi przejazdu lub przejścia kolejowego	2	4
e) zapoznanie się z urządzeniami elektroenergetycznymi na posterunkach ruchu; odłączniki trakcyjne, urządzenia ogrzewania rozjazdów	1	2
f) zasady organizowania i wykonywania przewozów wojskowych transportem kolejowym; ogólne zapoznanie się z rolą i zasadami obrony cywilnej na terenie kolejowych zakładów pracy	1	1
g) zasady organizowania i wykonywania przewozu koleją towarów niebezpiecznych	1	1
h) zasady organizacji międzynarodowych i krajowych przewozów osób i rzeczy; rozkłady jazdy pociągów	3	5
2) dyspozytura - struktura organizacyjna pionu dyspozytorskiego; nadzór dyspozytorski nad ruchem pasażerskim i towarowym; zapoznanie się z zasadami organizacji akcji ratunkowej po wypadku kolejowym; łączność dyspozytorska; współpraca dyspozytora odcinkowego z innymi dyspozyturami i dyżurnymi ruchu	3	5
3) jednostka zajmująca się eksploatacją	6	10

pojazdów kolejowych		
a) gospodarka pojazdami i drużynami trakcyjnymi	1	1
b) budowa oraz zasady utrzymania i naprawy pojazdów kolejowych	1	2
c) rola i zadania dyspozytury	1	1
d) oględziny techniczne wagonów w składzie pociągu	1	2
e) próby hamulca zespolonego	2	4
Łącznie:	29	43
2. Szkolenie teoretyczne	Nie jest wymagane	Według odrębnego programu
3. Zajęcia próbne - pod nadzorem na stanowisku, na którym kandydat ma być zatrudniony	5	10
Ogółem:	34	53

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1/ dokonanie zapisów w dokumentacji techniczno-ruchowej podczas występowania usterek w działaniu urządzeń sterowania ruchem kolejowym,
- 2/ wypisanie rozkazów pisemnych w zadanych przypadkach,
- 3/ dokonanie zapisów w dzienniku ruchu podczas zamknięć torowych,
- 4/ opracowanie treści podanych telegramów adresowych,
- 5/ przygotowanie drogi przebiegu dla wjazdu, wyjazdu i przejazdu pociągu na podanych urządzeniach sterowania ruchem kolejowym,
- 6/ wykonanie czynności z zakresu praktycznego na stanowisko nastawniczego i zwrotniczego
- 7/ obsługa mechanicznych i elektrycznych urządzeń rogatkowych z posterunku nastawczego
- 8/ zabezpieczenie przejazdu w przypadku uszkodzenia urządzeń rogatkowych

2. Egzamin teoretyczny:

1) część pisemna - opracowanie tematów z zakresu:

- a) techniki i organizacji ruchu kolejowego,
- b) sterowania ruchem kolejowym,

2) część ustna - znajomość zagadnień z zakresu:

- a) techniki i organizacji ruchu kolejowego,
- b) sygnalizacji kolejowej,
- c) obsługi urządzeń sterowania ruchem kolejowym i łączności, oraz ogólna znajomość:
 - budowy urządzeń sterowania ruchem kolejowym i łączności,
 - organizacji i wykonywania wojskowych przewozów transportem kolejowym oraz przewozu kolejną towarów niebezpiecznych,
 - budowy urządzeń zabezpieczenia ruchu na przejazdach kolejowych,
 - budowy rozjazdów kolejowych.

3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

IV. Złożenie egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko dyżurnego ruchu jest równoznaczne z nabyciem kwalifikacji na stanowiska: zwrotniczy i nastawniczy. Uprawnia do dodatkowej obsługi przejazdu kolejowego sterowanego z technicznego posterunku nastawczego.

Nastawniczy

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

- 1. Wykształcenie – zasadnicze zawodowe,
- 2. Zawodowy staż pracy – odbycie przygotowania zawodowego.

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne:

1) jednostka organizacyjna pracodawcy:

13 dni

- a) na technicznym posterunku nastawczym: zapoznanie się z dokumentacją techniczno-ruchową prowadzoną na posterunku, zakres czynności podstawowych i dodatkowych nastawniczego, zapoznanie z rodzajami urządzeń sterowania ruchem kolejowym oraz kolejowej łączności przewodowej i

bezprzewodowej	5 dni
b) zapoznanie z regulaminem technicznym stacji	2 dni
c) utrzymanie i zasady kontroli stanu technicznego rozjazdów;	3 dni
d) zapoznanie się z urządzeniami elektroenergetycznymi na posterunku ruchu;	2 dni
e) zapoznanie się z obsługą przejazdu kolejowego lub przejścia sterowanego z technicznego posterunku nastawczego oraz postępowaniem w razie uszkodzenia urządzeń rogatkowych	1 dzień
2) jednostka zajmująca się eksploatacją pojazdów kolejowych - oględziny techniczne wagonów w składzie pociągu, dokonywanie uproszczonej próby hamulca zespolonego	4 dni
	<hr/>
	Łącznie: 17 dni

1. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.¹⁾

1) Dla absolwentów szkół średnich

technicznych o specjalności ruch i przewozy kolejowe nie wymaga się szkolenia teoretycznego

3. Zajęcia próbne - pod nadzorem na stanowisku nastawczego	5 dni
Ogółem:	22 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego.

1. Egzamin praktyczny:

- 1) dokonanie zapisów w dokumentacji techniczno-ruchowej podczas występowania usterek w działaniu urządzeń sterowania ruchem kolejowym,
- 2) założenie zamka trzpieniowego i spony iglicowej,
- 3) przygotowanie drogi przebiegu dla wjazdu, wyjazdu i przejazdu pociągu na podanych urządzeniach sterowania ruchem kolejowym,
- 4) zabezpieczenie taboru przed zbiegnięciem,
- 5) osygnalizowanie zamkniętego toru szlakowego i stacyjnego,
- 6) odłączenie napędu zwrotnicowego o scentralizowanym sposobie nastawiania i przejścia na ręczne przestawianie zwrotnicy,

- 7) obsługa mechanicznych i elektrycznych urządzeń rogatkowych z posterunku nastawczego
- 8) zabezpieczenie przejazdu w przypadku uszkodzenia urządzeń rogatkowych.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna - opracowanie tematów z zakresu:
 - a) techniki ruchu kolejowego,
 - b) sterowanie ruchem kolejowym;
- 2) część ustna - znajomość zagadnień z zakresu:
 - a) techniki ruchu kolejowego,
 - b) sygnalizacji kolejowej,
 - c) obsługi urządzeń sterowania ruchem kolejowym i łączności, oraz ogólna znajomość budowy urządzeń:
 - sterowania ruchem kolejowym i łączności,
 - zabezpieczenia ruchu na przejazdach kolejowych,
 - budowy rozjazdów kolejowych.
- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.
- IV. Zdanie egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko nastawczego jest równoznaczne z nabyciem kwalifikacji na stanowisko zwrotniczy oraz uprawnia do dodatkowej obsługi przejazdu kolejowego sterowanego z technicznego posterunku nastawczego.

Zwrotniczy

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

1. Wykształcenie – zasadnicze zawodowe.
2. Zawodowy staż pracy - odbycie przygotowania zawodowego.

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne:

- 1) jednostka organizacyjna pracodawcy,
 - a) na technicznym posterunku nastawczym: zapoznanie się z dokumentacją techniczno-ruchową prowadzoną na posterunku,

10 dni

zakres czynności podstawowych i dodatkowych zwrotniczego, zapoznanie się z rodzajami urządzeń sterowania ruchem kolejowym oraz kolejowej łączności przewodowej i bezprzewodowej,	3 dni
b) zapoznanie z regulaminem technicznym stacji,	1 dni
c) zapoznanie się z budową torów i rozjazdów oraz metodami ich utrzymania i zasadami kontroli stanu technicznego; regulaminy obsługi przejazdu kolejowego lub przejścia,	3 dni
d) zapoznanie się z urządzeniami elektroenergetycznymi na posterunkach ruchu; odłączniki trakcyjne, urządzenia ogrzewania rozjazdów,	2 dni
e) zapoznanie się z obsługą przejazdu kolejowego lub przejścia sterowanego z technicznego posterunku nastawczego oraz postępowaniem w razie uszkodzenia urządzeń rogatkowych	1 dzień

2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania ¹⁾

¹⁾ Dla absolwentów szkół średnich
technicznych o specjalności ruch i
przewozy kolejowe nie wymaga
się szkolenia teoretycznego

3. Zajęcia próbne - pod nadzorem na stanowisku zwrotniczego	<u>3 dni</u>
Ogółem:	13 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) dokonanie zapisów w dokumentacji techniczno-ruchowej podczas występowania usterek w działaniu urządzeń sterowania ruchem kolejowym,
- 2) założenie zamka trzpieniowego i spony iglicowej,
- 3) przygotowanie drogi przebiegu dla wjazdu, wyjazdu i przejazdu pociągu na podanych urządzeniach sterowania ruchem kolejowym,
- 4) zabezpieczenie taboru przed zbiegnięciem,
- 5) osygnalizowanie zamkniętego toru szlakowego i stacyjnego.

- 6) obsługa mechanicznych i elektrycznych urządzeń rogatkowych z posterunku nastawczego,
- 7) zabezpieczenie przejazdu w przypadku uszkodzenia urządzeń rogatkowych.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna - opracowanie tematu z zakresu techniki ruchu kolejowego,
- 2) część ustna - znajomość zagadnień z zakresu:
 - a) techniki ruchu kolejowego,
 - b) sygnalizacji kolejowej,
 - c) obsługi urządzeń sterowania ruchem kolejowym i łączności,
- 3) szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

IV. Złożenie egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko zwrotniczego uprawnia do dodatkowej obsługi przejazdu kolejowego sterowanego z technicznego posterunku nastawczego.

Kierownik pociągu:

a) Kierownik pociągu pasażerskiego i towarowego

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

Wariant A

1. Wykształcenie – średnie techniczne o specjalności transport kolejowy lub średnie dla stanowiska kierownika pociągu zatrudnionego u przewoźnika pasażerskiego.
2. Zawodowy staż pracy:
 - odbycie przygotowania zawodowego dla kandydatów z wykształceniem średnim technicznym o specjalności transport kolejowy,

Wariant B

1. Wykształcenie – zasadnicze zawodowe.

2. Zawodowy staż pracy:

- 1 rok pracy na stanowisku ustawiacza u przewoźnika towarowego,

b) Kierownik pociągu gospodarczego i roboczego

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

1. Wykształcenie – zasadnicze zawodowe
2. Zawodowy staż pracy – odbycie przygotowania zawodowego

II. Program przygotowania zawodowego dla kierownika pociągu pasażerskiego i towarowego:

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne:

- 1) jednostka wykonawcza pracodawcy, zapoznanie się z: 5 dni
 regulaminami technicznymi posterunków i odcinków zdalnego prowadzenia ruchu oraz prowadzeniem dokumentacji techniczno-ruchowej, zasadami prowadzenia ruchu pociągów, rodzajami urządzeń sterowania ruchem kolejowym i łączności, sygnalizacją kolejową, przygotowywaniem dróg przebiegów dla jazd pociągowych i manewrowych,
- 2) jednostka wykonawcza pracodawcy: 2 dni
 - a) zapoznanie się: ze sposobem zestawiania pociągów pasażerskich^{*} i towarowych, w tym z ogólnymi zasadami przewozu wagonów z towarami niebezpiecznymi, z przekroczoną skrajnią i wyjątkowo ciężkich oraz przewozów wojskowych^{**},
 - b) zapoznanie się z: obowiązkami manewrowego oraz nadzorującego i kierującego manewrami, sposobem wykonywania manewrów, sygnałami podawanymi przy manewrach, sprzęganiem i rozsprzęganiem taboru, prędkościami jazd manewrowych, manewrami po torach głównych oraz przez przejazdy i przejścia, zabezpieczeniem taboru przed zbiegnięciem, ze 2 dni

stosowaną dokumentacją ruchową w zakresie pracy manewrowej,	
c) zapoznanie się z: rodzajami hamulców, obsługą urządzeń wagonowych, obliczaniem rzeczywistej oraz wymaganej masy hamującej, wykonywaniem szczegółowej i uproszczonej próby hamulca, sygnałami podawanymi przy próbie hamulca,	2 dni
d) zapoznanie się z: rozkazami pisemnymi i ostrzeżeniami dla drużyn pociągowych, dokumentami pociągowymi, wewnętrznym rozkładem jazdy,	2dni
e) zapoznanie się z: nadzorem nad prowadzeniem i regulowaniem ruchu pociągów w sytuacjach nadzwyczajnych, organizacją akcji ratunkowej w razie wypadków kolejowych i klęsk żywiołowych,	2 dni
f) zapoznanie się z: prawami i obowiązkami kierownika pociągu wynikającymi z regulaminu pracy, obowiązkami kierownika pociągu z jedno i wieloosobową obsadą konduktorską, prowadzeniem dokumentacji pociągowej, użytkowaniem urządzeń radiołączności pociągowej, podawaniem i odbieraniem sygnałów kolejowych w zakresie drużyny pociągowej, postępowaniem w razie zagrożenia bezpieczeństwa podróżnych oraz bezpieczeństwa ruchu kolejowego, samodzielnym wykonaniem zahamowania pociągu w kabinie maszynisty, sposobem odłączenia urządzeń energetycznych pojazdu w nagłych przypadkach,	5 dni
g) zapoznanie się z budową taboru pasażerskiego* i towarowego** oraz oględzinami technicznymi pociągu pasażerskiego* i towarowego**.	2 dni

* Dla kierownika u przewoźnika pasażerskiego.

Łącznie: 22 dni

** Dla kierownika pociągu u przewoźnika towarowego.

3. Szkolenie teoretyczne¹⁾ – według odrębnego programu nauczania.

¹⁾Absolwenci szkół średnich technicznych o specjalności ekonomika transportu kolejowego lub ruch i przewozy kolejowe nie podlegają szkoleniu teoretycznemu.

3. Zajęcia próbne - pod nadzorem na stanowisku kierownika pociągu 3 dni

Ogółem: 23 dni

III. Program przygotowania zawodowego dla kierownika pociągu gospodarczego i roboczego:

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne :

1) jednostka organizacyjna pracodawcy,
zapoznanie się z:	8 dni
a) obowiązkami kierownika pociągu gospodarczego i roboczego,
w tym: nadzorującego, kierującego i wykonującego manewry,
dokumentami prowadzonymi przez drużynę pociągową	1 dzień
b) regulaminami technicznymi posterunków i odcinków zdalnego
prowadzenia ruchu, zasadami prowadzenia ruchu pociągów,
rodzajami urządzeń sterowania ruchem kolejowym i łączności,
sygnalizacją kolejową, przygotowaniem dróg przebiegu dla jazd
manewrowych	3 dni
c) zasadami przewozu przesyłek nadzwyczajnych	1 dzień
d) sposobami obsługi urządzeń samowładowczych w wagonach
używanych przy utrzymaniu infrastruktury kolejowej	3 dni
2) jednostka organizacyjna przewoźnika,
zapoznanie się z:	5 dni
a) sposobami zestawiania pociągów towarowych oraz gospodarczych
i roboczych, w tym: zasadami przewozu wagonów z towarami
niebezpiecznymi oraz przewozów wojskowych	1 dzień

b) sposobami przeprowadzania prób hamulca zespolonego	2 dni
c) hamowaniem pociągu w kabinie maszynisty oraz sposobami odłączania urządzeń energetycznych pojazdu kolejowego w sytuacjach szczególnych	1 dzień
d) podstawowymi wiadomościami o gospodarce wagonami	1 dzień
	Łącznie 13 dni

1. Szkolenie teoretyczne¹⁾ – wg odrębnego programu nauczania.

¹⁾ Dla absolwentów szkół średnich technicznych o specjalności ruch i przewozy kolejowe nie wymaga się szkolenia teoretycznego

2. Zajęcia próbne – pod nadzorem na stanowisku kierownika pociągu gospodarczego i roboczego	3 dni
---	-------

Ogółem:	16 dni
---------	--------

IV. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego dla kierownika pociągu pasażerskiego i towarowego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) wykonanie pod nadzorem sprzęgania i rozprzęgania wagonów w składzie pociągu,
- 2) wykonanie próby hamulca zespolonego,
- 3) ustalenie długości, masy ogólnej pociągu, rzeczywistej i wymaganej masy hamującej, obliczenie największej dozwolonej prędkości jazdy pociągu (gdy rzeczywista masa hamująca jest mniejsza od wymaganej masy hamującej),
- 4) posługiwanie się wewnętrznym rozkładem jazdy, znajomość geografii sieci kolejowej,
- 5) zabezpieczenie taboru przed zbiegnięciem,
- 6) wizualne sprawdzenie stanu technicznego rozjazdów, fazy przekładania zwrotnicy nastawianej ręcznie, sprawdzanie zamknięć nastawczych,

- 7) wypełnianie prowadzonej przez kierownika pociągu dokumentacji związanej z pracą ruchową i obsadą drużyny pociągowej i konduktorskiej,
- 8) prezentacja obsługi wytypowanych urządzeń i wyposażenia wagonów,
- 9) wykonanie wstępnych oględzin technicznych pociągu.

2. Egzamin teoretyczny:

1) część pisemna – opracowanie tematów z zakresu:

- a) zasad postępowania w przypadku szczególnych wydarzeń i zagrożenia bezpieczeństwa ruchu kolejowego,
- b) zasad zestawiania pociągów,
- c) zasad prowadzenia ruchu pociągów i pracy manewrowej,
- d) obowiązków jedno i wieloosobowej drużyny konduktorskiej,
- e) osłony pociągu zatrzymanego na torze szlakowym,

2) część ustna – znajomość zagadnień:

- a) obsady i przygotowania pociągów do jazdy,
- b) sygnalizacji kolejowej,
- c) prowadzenia ruchu pociągów na szlaku bez blokady liniowej, z półsamoczynną i samoczynną blokadą liniową, szczególne sposoby prowadzenia ruchu pociągów,
- d) zezwolenia na wjazd, wyjazd lub przejazd pociągu,
- e) warunków przejazdu pociągu obok semafora, na którym nie można podać sygnału zezwalającego,
- f) powiadamiania drużyn pociagowych – rozkazy pisemne, ostrzeżenia,
- g) zasady wykonywania manewrów,
- h) określania i podziału pociągów, rozkładów jazdy do użytku wewnętrznego i publicznego,
- i) obsługi urządzeń radiołączności kolejowej,
- j) postępowania w razie szczególnych wydarzeń, zagrożenia bezpieczeństwa ruchu i wypadków kolejowych,
- k) przewozów nadzwyczajnych, w tym towarów niebezpiecznych**
- l) obsługi urządzeń wagonów pasażerskich* i towarowych**,
- ł) zasad prowadzenia ruchu pociągów po torze zamkniętym,
- m) postępowania w razie potrzeby osygnalizowania toru zamkniętego i przeszkody na torze szlakowym,

- n) osłony miejsca robót i zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom zatrudnionym na torze zamkniętym przez kierującego robotami.
3. Szkolenie i egzamin w zakresie zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy - według odrębnego programu nauczania.

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego dla kierownika pociągu gospodarczego i roboczego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) wykonanie pod nadzorem sprzęgania i rozprzęgania wagonów towarowych,
- 2) wykonanie próby hamulca zespolonego,
- 3) ustalenie długości, masy ogólnej pociągu, rzeczywistej i wymaganej masy hamującej,
- 4) posługiwanie się wewnętrznym rozkładem jazdy pociągów, znajomość geografii kolejowej,
- 5) zabezpieczenie taboru przed zbiegnięciem,
- 6) wzrokowe sprawdzenie stanu technicznego rozjazdów, przełożenie zwrotnice przy użyciu przeciwwagi,
- 7) wypełnienie prowadzonej przez kierownika pociągu gospodarczego i roboczego dokumentacji pociągowej,
- 8) obsługa zadanego urządzenia samowładowczego wagonu
- 9) zabezpieczenie pękniętej szyny.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna – opracowanie tematy z zakresu pracy i obowiązków kierownika pociągu gospodarczego i roboczego
- 2) część ustna – znajomość zagadnień z zakresu:
 - a) techniki ruchu kolejowego,
 - b) sygnalizacji kolejowej,
 - c) prowadzenia dokumentów pociągowych,
 - d) łączności bezprzewodowej,
 - e) zestawiania pociągów gospodarczych i roboczych,
 - f) obsługi urządzeń samowładowczych wagonów,
 - g) osłony miejsca robót i zasad zapewnienia bezpieczeństwa pracowników przez kierującego robotami,

oraz ogólna znajomość:

- przewozu wagonów z towarami niebezpiecznymi,
 - przewozu przesyłek nadzwyczajnych.
3. Szkolenie i egzamin w zakresie zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy – według odrębnego programu nauczania.

Ustawiacz

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu.

Wariant A

1. Wykształcenie – średnie.
2. Zawodowy staż pracy – 1 rok pracy w zespole manewrowym.

Wariant B

1. Wykształcenie – zasadnicze zawodowe.
2. Zawodowy staż pracy - 3 lata w zespole manewrowym.

II. Program przygotowania zawodowego

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne:

1) jednostka organizacyjna zatrudniająca pracownika	5 dni
a) zakres czynności podstawowych i dodatkowych ustawiacza	2 dni
b) zakres czynności kierownika pociągu pasażerskiego, towarowego	2 dni
c) zapoznanie z regulaminem pracy manewrowej	1 dzień
2) jednostka pasażerska, towarowa	6 dni
a) zapoznanie się z organizacją ruchu pasażerskiego, towarowego	1 dzień
b) gospodarka wagonami pasażerskimi, towarowymi	2 dni
c) przewozy nadzwyczajne, w tym towary niebezpieczne	2 dni
d) obsługa punktów technologicznych, ładunkowych	1 dzień
3) jednostka taboru	4 dni
a) oględziny techniczne wagonów w składzie pociągu	2 dni
b) próby hamulca zespolonego	2 dni

Łącznie: 15 dni

2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.

3. Zajęcia próbne - pod nadzorem na stanowisku ustawiacza _____ 10 dni

Ogółem: 25 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) wykonanie pod nadzorem określonej czynności manewrowej,
- 2) wykonanie wstępnych oględzin technicznych składu pociągu,
- 3) wykonanie próby hamulca zespolonego,
- 4) przyjęcie i zdanie wagonu w punkcie zdawczo-odbiorczym,

2. Egzamin teoretyczny:

1) część pisemna - opracowanie tematu z zakresu:

- a) organizacji i techniki ruchu kolejowego,
- b) zagadnień handlowo-przewozowych,
- c) przewozu towarów niebezpiecznych** ,

2) część ustna - znajomość zagadnień z zakresu:

- a) organizacji i techniki ruchu kolejowego,
- b) sygnalizacji kolejowej,
- c) zagadnień handlowo-przewozowych,

3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

* Dla ustawiacza taboru pasażerskiego.

** Dla ustawiacza taboru towarowego.

Manewrowy

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

1. Wykształcenie – zasadnicze zawodowe.
2. Zawodowy staż pracy - odbycie przygotowania zawodowego.

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne:

1) jednostka organizacyjna zatrudniająca pracownika:

14 dni

- a) zakres czynności podstawowych i dodatkowych manewrowego, zapoznanie z ręcznymi urządzeniami sterowania ruchem kolejowym oraz kolejowej łączności przewodowej i bezprzewodowej

4 dni

b) zadania i obowiązki drużyny manewrowej, wykonywanie

ruchów i czynności manewrowych	4 dni
c) zapoznanie z regulaminem pracy manewrowej	2 dni
d) zapoznanie się z budową torów i rozjazdów	2 dni
2) jednostka towarowa - ogólne zapoznanie z organizacją ruchu towarowego i zasadami gospodarki wagonami towarowymi	4 dni
3) jednostka taboru:	6 dni
a) budowa wagonu	2 dni
b) oględziny techniczne wagonów w składzie pociągu	2 dni
c) uproszczona próba hamulca zespolonego	<u>2 dni</u>
Łącznie:	22 dni
2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.	
3. Zajęcia próbne - pod nadzorem na stanowisku manewrowego.	<u>14 dni</u>
Ogółem:	36 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) wykonanie pod nadzorem określonej czynności manewrowej,
- 2) założenie zamka trzpieniowego i spony iglicowej,
- 3) przygotowanie drogi przebiegu dla jazdy manewrowej, przy urządzeniach sterowania ruchem kolejowym przystosowanych do ręcznego przestawiania zwrotnic,
- 4) zabezpieczenie taboru przed zbiegnięciem,
- 5) wykonanie uproszczonej próby hamulca zespolonego.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna - opracowanie tematu z zakresu techniki ruchu kolejowego,
- 2) część ustna - znajomość zagadnień z zakresu:
 - a) techniki ruchu kolejowego,
 - b) sygnalizacji kolejowej,
 - c) obsługi urządzeń sterowania ruchem kolejowym w zakresie prowadzenia manewrów
- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

Rewident taboru

I. Kwalifikacje wymagane od kandydata do egzaminu:

1. Wykształcenie – średnie techniczne lub zasadnicze zawodowe o specjalności mechanicznej lub elektrycznej.
2. Zawodowy staż pracy – 1 rok przy wykształceniu średnim technicznym lub 2 lata przy zasadniczym zawodowym.

II. Program przygotowania zawodowego (przyuczenia):

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne:

1) jednostka taboru:=

a) praca przy naprawie i utrzymaniu elektrycznych zespołów trakcyjnych i autobusów szynowych [*]	90 dni
b) przy naprawie i utrzymaniu wagonów osobowych [*]	120 dni
c) przy naprawie i utrzymaniu wagonów towarowych ^{**}	90 dni

Łącznie: 300 dni

2. Szkolenie teoretyczne – według odrębnego programu nauczania.

3. Zajęcia próbne – pod nadzorem przy czynnościach rewidenta taboru przy:

1) elektrycznych zespołach trakcyjnych i autobusach szynowych [*]	14 dni
2) wagonach osobowych [*]	10 dni
3) wagonach towarowych ^{**}	18 dni

Ogółem: 342 dni

V. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) wykonanie oględzin technicznych składu: pociągu złożonego z elektrycznych zespołów trakcyjnych i autobusów szynowych^{*}, wagonów pociągu osobowego^{*}, wagonów pociągu towarowego^{**} oraz wymaganej próby hamulca,

2) z przygotowanej grupy wagonów wybranie wagonów spełniających warunki kursowania w komunikacji międzynarodowej wg przepisów RIC^{*}, RIV^{**} i PPW.

2. Egzamin teoretyczny:

1) część pisemna – opracowanie tematu z zakresu konstrukcji: urządzeń hamulcowych elektrycznych zespołów trakcyjnych i autobusów szynowych^{*}, wagonów, wykonywanie oględzin technicznych ze wskazaniem usterek i uszkodzeń w podwoziu i częściach biegowych,

2) część ustna – znajomość:

- a) konstrukcji eksploatowanych elektrycznych zespołów trakcyjnych i autobusów szynowych^{*}, wagonów osobowych^{*} i towarowych^{**},
- b) podstaw elektrotechniki, maszyn i urządzeń elektrycznych,
- c) stosowanych systemów ogrzewania, oświetlenia oraz rozwiązań klimatyzacji wagonów^{*},
- d) warunków technicznych dopuszczenia taboru do ruchu krajowego i międzynarodowego,
- e) zasad utrzymania maźnic osiowych oraz zapobiegania grzania się czopów osiowych i zawieszenia silników trakcyjnych,
- f) konstrukcyjnych rozwiązań układów hamulcowych, działania oraz utrzymania urządzeń pneumatycznych w taborze kolejowym,
- g) organizacji napraw i przeglądów okresowych i kontrolnych w taborze kolejowym,
- h) postępowania w przypadku stwierdzenia usterek lub uszkodzeń w taborze kolejowym zagrażających bezpieczeństwu ruchu,
- i) wymogów dotyczących mycia, czyszczenia, odkażania, dezynsekcji taboru,
- j) rodzaju serii i numeracji taboru,
- k) wymiarów skrajni budowli, taboru oraz skrajni ładunkowej krajowej i międzynarodowej,
- m) zasad przewozu towarów niebezpiecznych, postępowania w przypadku wykrycia ulatniania lub wycieku substancji trujących i toksycznych,
- n) sygnały i wskaźniki kolejowe,
- o) warunki włączenia wagonów osobowych^{*} i towarowych^{**} do pociągów,

- p) zasady zestawiania pociągów pasażerskich* i towarowych**,
- q) zabezpieczenie taboru przed zbiegnięciem,
- r) postępowanie w razie szczególnych wydarzeń, zagrożenia bezpieczeństwa ruchu i wypadków kolejowych,
- s) dokumentacji związanej z przygotowaniem i przyjmowaniem pociągu oraz jej prowadzenia,
- t) gospodarki taborem kolejowym w komunikacji krajowej i międzynarodowej,
- u) zasad ochrony przeciwpożarowej.

* Dla rewidentów taboru pasażerskiego.

** Dla rewidentów taboru towarowego.

- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

Automatyk sterowania ruchem kolejowym.

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu.

1. Wykształcenie – średnie techniczne lub co najmniej zasadnicze zawodowe związane z automatyką sterowania ruchem kolejowym lub w zawodzie mechanicznym, elektrycznym (elektrotechnicznym), elektronicznym lub teletechnicznym.
2. Zawodowy staż pracy – 1 rok pracy dla pracowników z wykształceniem zgodnym z automatyką sterowania ruchem kolejowym i 1,5 roku dla pracowników z wykształceniem mechanicznym, elektrycznym (elektrotechnicznym), elektronicznym lub teletechnicznym przy naprawie i utrzymaniu urządzeń sterowania ruchem kolejowym, zwanych dalej „urządzeniami srk” pod nadzorem.

II. Program przygotowania zawodowego.

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne – w gestii pracodawcy.

2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego.

1. Egzamin praktyczny – wykazanie się umiejętnościami wykonywania prac w urządzeniach zewnętrznych i wewnętrznych srk:

- 1) zmontowanie wyznaczonego urządzenia lub jego zespołu,
- 2) zdemontowanie wyznaczonego urządzenia lub jego zespołu,
- 3) regulacja wyznaczonego urządzenia lub jego części składowej,
- 4) wykonanie wyznaczonych zabiegów obsługi technicznej,
- 5) wykonanie wyznaczonych pomiarów przy użyciu mierników i sprawdzianów,
- 6) ustalenie i usunięcie symulowanych niesprawności w urządzeniach srk,
- 7) wykonanie czynności poprzedzających przystąpienie do prac w czynnych urządzeniach srk, a mianowicie: dokonanie zapisu w książce kontroli urządzeń srk z uwzględnieniem zakresu robót, konieczności wprowadzenia obostrzonych zasad prowadzenia ruchu oraz sposobu ostrzegania pracujących monterów przez personel obsługi urządzeń.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna – opracowanie tematu z zakresu prac wykonywanych przez automatyka sterowania ruchem kolejowym i obowiązków na tym stanowisku,
- 2) część ustna – znajomość:
 - a) budowy, działania, utrzymania i obsługi urządzeń srk,
 - b) technologii montażu poszczególnych zespołów i podzespołów urządzeń srk, czytania schematów blokowych i szczegółowych oraz ogólna znajomość:
 - zasad sporządzania dokumentacji eksploatacyjnej urządzeń srk na posterunku ruchu,
 - sygnalizacji kolejowej,
 - działania i obsługi przewodowej i radiowej łączności kolejowej,
 - podstawowych zasadach techniki i organizacji ruchu pociągów i manewrów,
 - regulaminów technicznych stacji,
 - dokumentacji znajdującej się na posterunku ruchu dotyczącej regulaminowych działań pracowników kolejowych różnych specjalności,

- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

Toromistrz

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu.

1. Wykształcenie:

- średnie,
- zasadnicze zawodowe w zawodzie związanym z utrzymaniem nawierzchni kolejowej.

2. Zawodowy staż pracy - 3 lata przy naprawach i utrzymaniu drogi kolejowej; okres ten może być skrócony do 1 roku dla osób z wykształceniem średnim o specjalności technik dróg i mostów kolejowych.

II. Program przygotowania zawodowego.

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne – w gestii pracodawcy.
2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.
3. Zajęcia próbne - pod nadzorem, przy czynnościach toromistrza 24 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego.

1. Egzamin praktyczny:

- 1) wytyczenie w terenie rozjazdu,
- 2) zniwelowanie toru lub terenu przy pomocy niwelatora lub sprzętem pomocniczym,
- 3) wykonanie badań bezpośrednich toru,
- 4) dokonanie pomiaru strzałek łuku,
- 5) wykonanie technicznych badań rozjazdu,
- 6) dokonanie odczytu z planu schematycznego stacji oraz odczytu na rysunku technicznym,
- 7) osłonięcie sygnałami przeszkody w torze oraz miejsca ograniczenia szybkości ruchu pociągów w torze,
- 8) wykonanie odręcznego szkicu obiektu,

- 9) opracowanie harmonogramu robót przy wymianie rozjazdu, regulacji toru w planie i profilu, regulacja naprężeń w torze bezстыkowym metodą swobodnej regulacji naprężeń,
- 10) sporządzenie wykresu pełzania toków szynowych toru bezстыkowego.

2. Egzamin teoretyczny:

1) część pisemna - opracowanie tematu z zakresu:

- a) pracy i obowiązków toromistrza,
- b) zasad tyczenia osi torów i rozjazdów,
- c) zasad niwelacji toru i terenu,
- d) zasad budowy toru kolejowego,
- e) organizacji robót torowych,
- f) analizy zmian stanu naprężeń w tokach szynowych,
- g) regulacji naprężeń w torze bezстыkowym,
- h) naprawy pękniętej szyny w torze bezстыkowym,

2) część ustna - znajomość:

- a) zasad tyczenia osi torów i rozjazdów,
- b) zasad niwelowania torów i terenu, dokonywanie stosownych pomiarów i obliczania strzałek łuków,
- c) zasad dokonywania kontroli stanu torów, rozjazdów i budowli inżynierskich oraz związanych z tym pomiarów,
- d) zasad osygnalizowania i prowadzenia robót związanych z budową i utrzymaniem podtorza i nawierzchni, budowli i urządzeń kolejowych,
- e) budowy i działania sprzętu i maszyn oraz ręcznych narzędzi do robót torowych,
- f) budowy, zasad działania i napraw rozjazdów kolejowych,
- g) zasad budowy i utrzymania torów bezстыkowych,
- h) zagadnień spawalnictwa szyn i rozjazdów,
- i) zasad dokonywania odbioru robót nawierzchniowych i podtorzowych,
- j) zasad dokonywania badań defektoskopowych,
- k) zasad i kryteriów określania stopnia zużycia i przydatności elementów nawierzchni kolejowej,
- l) zasad i zakresu przygotowania kolei do pracy w warunkach zimowych,
- ł) budowy i utrzymania urządzeń ogrzewania rozjazdów kolejowych,
- m) sygnalizacji kolejowej i techniki ruchu,

- n) budowy, zasad działania i obsługi urządzeń sterowania ruchem i łączności kolejowej,
 - o) zasad ochrony przeciwpożarowej oraz posługiwania się sprzętem przeciwpożarowym,
 - p) zasad postępowania w razie wypadku kolejowego, uszkodzenia toru, podtorza, budowli albo innych urządzeń kolejowych, zagrażających bezpieczeństwu ruchu,
 - r) sposobów udzielania pierwszej pomocy w razie wypadków z ludźmi lub nagłych zachorowań,
 - s) zasad składowania elementów nawierzchni kolejowej,
 - t) wykorzystanie komputerowych systemów eksperckich i wspomagających decyzje przy ocenie stanu technicznego nawierzchni.
- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.
- IV. Zdanie egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko toromistrza jest równoznaczne z nabyciem kwalifikacji na stanowisko obchodowy.

Mostowniczy

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu.

1. Wykształcenie – średnie techniczne o kierunku drogowo – mostowym.
2. Zawodowy staż pracy – 5 lat przy utrzymaniu obiektów inżynierskich.

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne – w gestii pracodawcy,
2. Szkolenie teoretyczne – według odrębnego programu nauczania (kurs kwalifikacyjny z ćwiczeniami).

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego.

1. Egzamin praktyczny:
 - 1) wbudowanie konstrukcji odciążającej,
 - 2) wymiana mostownic,
 - 3) utrzymanie łożysk.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) Część pisemna – opracowanie tematu z zakresu zadań, obowiązków i uprawnień mostowniczego,
- 2) Część ustna – znajomość:
 - a) budowy toru kolejowego na obiektach inżynieryjnych,
 - b) rodzajów obiektów inżynieryjnych, ich elementów konstrukcyjnych i pracy tych elementów, materiałów i narzędzi stosowanych do naprawy obiektów inżynieryjnych,
 - c) zasad dokonywania przeglądów obiektów inżynieryjnych i wykrywania nieprawidłowości,
 - d) organizowania i prowadzenia robót związanych z utrzymaniem naprawą obiektów inżynieryjnych,
 - e) zasad kierowania grupą robotników w trakcie wykonywania robót na torze i w sąsiedztwie torów kolejowych oraz innych trudnych warunkach realizacji robót,
 - f) zasad postępowania w przypadku stwierdzenia zagrożeń bezpieczeństwa ruchu kolejowego,
 - g) techniki ruchu, sygnalizacji kolejowej i zasad posługiwania się urządzeniami łączności,
 - h) zasad ochrony przeciwpożarowej oraz posługiwania się sprzętem przeciwpożarowej.

3. Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – według odrębnego programu.

Dróżnik obchodowy

- I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:
 1. Wykształcenie – zasadnicze zawodowe
 2. Zawodowy staż pracy – 1 rok w wykonawczych jednostkach organizacyjnych przy robotach torowych.
- II. Program przygotowania zawodowego:
 1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne – w gestii pracodawcy.

2. Szkolenie teoretyczne – według odrębnego programu nauczania.

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) określenie stanu szyn, podkładów, złączy, podsypki,
- 2) dokonanie pomiaru podstawowych parametrów toru – prześwitu i przechyłki,
- 3) osłonięcie sygnałami przeszkody w torze i miejsca ograniczenia prędkości rozkładowej,
- 4) zabezpieczenie pękniętej szyny w torze,
- 5) dokonanie oględzin stanu zamknięć zwrotnicowych w rozjeździe,
- 6) dokonanie oględzin wybranej budowli inżynierskiej.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna – opracowanie tematu z zakresu pracy i obowiązków dróżnika obchodowego,
- 2) część ustna – znajomość:
 - a) obowiązków dróżnika obchodowego,
 - b) sygnalizacji kolejowej i techniki ruchu kolejowego w zakresie obowiązków dróżnika obchodowego,
 - c) zasad budowy toru kolejowego, elementów składowych nawierzchni kolejowej, podtorza oraz zasad wykonywania podstawowych robót związanych z utrzymaniem nawierzchni i podtorza,
 - d) posługiwania się ręcznymi narzędziami do robót torowych,
 - e) podstawowych wiadomości dotyczących toru bezстыkowego ze szczególnym uwzględnieniem zasad pracy w wysokich temperaturach,
 - f) podstawowych wiadomości dotyczących badań defektoskopowych oraz zasad oznaczania i sposobu postępowania z szynami, w których wykryto wady,
 - g) budowy, części składowych i zasad działania rozjazdów i skrzyżowań torów,
 - h) konstrukcji nawierzchni na obiektach inżynierskich i przejazdach kolejowych,
 - i) zasad postępowania w razie wypadku na torach lub przejazdach kolejowych, uszkodzenia torów, budowli oraz innych urządzeń kolejowych,

- j) zasad postępowania w przypadku zerwania linii wysokiego napięcia lub uszkodzenia urządzeń sieci trakcyjnej,
 - k) zasad działania w trudnych warunkach zimowych,
 - l) zasad posługiwania się narzędziami do usuwania lodu i śniegu z urządzeń kolejowych .
3. Szkolenie i egzamin w zakresie zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy – według odrębnego programu.

Dróżnik przejazdowy

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

1. Wykształcenie – zasadnicze zawodowe
2. Zawodowy staż pracy – odbycie przygotowania zawodowego

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne w jednostce organizacyjnej

pracodawcy:	7 dni
a) zapoznanie z regulaminem obsługi przejazdu lub przejścia	1 dzień
b) zapoznanie się z obowiązkami dróżnika przejazdowego, dokumentacją techniczną – ruchową prowadzoną na przejeździe,	2 dni
c) zapoznanie się z obsługą rogatkowych urządzeń mechanicznych i elektrycznych, obsługą urządzeń łączności strażnicowej,	1 dzień
d) postępowanie w razie uszkodzenia urządzeń rogatkowych	1 dzień
e) poznanie zasad obserwacji przejeżdżającego pociągu	1 dzień
f) zapoznanie ze sposobami: osłony przeszkody i ograniczenia prędkości jazdy pociągów na torach szlakowych i stacyjnych	1 dzień

2. Szkolenie teoretyczne – wg odrębnego programu nauczania ¹⁾

3. Zajęcia próbne – pod nadzorem na stanowisku

dróżnika przejazdowego 3 dni

Ogółem: 10 dni

¹⁾ Dla absolwentów szkół średnich technicznych o specjalności ruch i przewozy kolejowe lub drogi kolejowe nie wymaga się szkolenia teoretycznego

III. zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) obsługa mechanicznych i elektrycznych urządzeń rogatkowych,
- 2) zabezpieczenie przejazdu w przypadku uszkodzenia urządzeń rogatkowych,
- 3) przejście i potwierdzenie informacji o odjeździe pociągu na szlaku jedno- i wielotorowym,
- 4) osygnalizowanie przeszkody w torach szlakowych,
- 5) osygnalizowanie miejsca ograniczenia prędkości jazdy pociągów na szlaku,
- 6) zabezpieczenie pękniętej szyny.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna – opracowanie tematu z zakresu pracy i obowiązków dróżnika przejazdowego
- 2) część ustna – znajomość zagadnień z zakresu:
 - a) obowiązków dróżnika przejazdowego,
 - b) techniki ruchu kolejowego,
 - c) sygnalizacji kolejowej,
 - d) budowy i obsługi urządzeń zabezpieczenia ruchu kolejowego na przejazdach strzeżonych,
 - e) zasad przygotowania kolei do pracy w warunkach zimowych,
 - f) budowy toru kolejowego i nawierzchni kolejowej, w zakresie wykonania podstawowych prac związanych z utrzymaniem toru i nawierzchni przejazdu,
 - g) przewozu wagonów z towarami niebezpiecznymi oraz przewozu przesyłek nadzwyczajnych.

3. Szkolenie i egzamin w zakresie zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy – według odrębnego programu.

Pomocnik maszynisty pojazdu trakcyjnego

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

Wariant A

1. Wykształcenie – średnie techniczne o specjalności mechanicznej lub elektrycznej (elektrotechnicznej), w zależności od rodzaju trakcji.
2. Zawodowy staż pracy – 3 miesiące przy naprawie i utrzymaniu pojazdów właściwej trakcji.

Wariant B

1. Wykształcenie – średnie techniczne lub zasadnicze zawodowe o specjalności mechanicznej lub elektrycznej.
2. Zawodowy staż pracy – 6 miesięcy przy naprawie i utrzymaniu pojazdów właściwej trakcji.

Wariant C

1. Wykształcenie – złożony egzamin kwalifikacyjny na stanowisko pomocnika maszynisty w innym rodzaju trakcji.
2. Zawodowy staż pracy – 6 miesięcy na stanowisku pomocnika maszynisty w innym rodzaju trakcji.

Wariant D

1. Wykształcenie – złożony egzamin kwalifikacyjny na kierowcę lokomotywy spalinowej do 300 KM.
2. Zawodowy staż pracy – 1 rok pracy w charakterze kierowcy lokomotywy spalinowej do 300 KM.

II. Program przygotowania zawodowego (przyuczenia) :

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne – wykonawcza jednostka organizacyjna zatrudniająca pracownika:

- 1) praca przy naprawie i utrzymaniu spalinowych pojazdów trakcyjnych
- 2) praca przy naprawie i utrzymaniu elektrycznych pojazdów trakcyjnych
- 3) zatrudnienie w charakterze pracownika szkolonego (pod nadzorem):
- a) przy czynnościach pomocnika maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych,
- b) przy czynnościach pomocnika maszynisty elektrycznych pojazdów trakcyjnych,
- c) przy czynnościach rewidenta taboru

Łącznie:

Ilość dni dla wariantu			
A	B	C	D
10*	40*	30*	14*
10*	40*	30*	30*
15*	15*	15*	7*
15*	15*	15*	14*
10	10		5
35*	65*	45*	26*
			49*

1. Szkolenie teoretyczne – dla wariantu A nie przewiduje się, a dla pozostałych wariantów według odrębnego programu nauczania

2. Zajęcia próbne – pod nadzorem:

		Ilość dni			
		A	B	C	D
a) na stanowisku pomocnika maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych		15*	30*	30*	15*
b) na stanowisku pomocnika maszynisty elektrycznych pojazdów		15*	30*	30*	30*
Ogółem:		50*	95*	75*	41* 79*

* Dotyczy rodzaju trakcji, na którą kandydat jest szkolony.

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny – wykonanie:

- 1) czynności przygotowania pojazdu trakcyjnego do pracy i zdania pojazdu trakcyjnego po pracy,
- 2) czynności pomocnika maszynisty podczas wykonywania pracy pociągowej i poza pociągowej,
- 3) przykładowego lokalizowania, wykrywania i usuwania przyczyn wadliwej pracy pojazdu trakcyjnego lub określonego podzespołu,
- 4) wstępnych oględzin technicznych pociągu i obsługi hamulców kolejowych.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna – opracowanie tematu z zakresu konstrukcji i obsługi pojazdu trakcyjnego oraz hamulców kolejowych,
- 2) część ustna – znajomość:

- a) konstrukcji pojazdów trakcyjnych i ich podzespołów w niezbędnym na to stanowisko zakresie,
 - b) przygotowania pojazdów trakcyjnych do i po pracy,
 - c) obsługi pojazdów trakcyjnych,
 - d) podstaw elektrotechniki, miernictwa i materiałoznawstwa, w niezbędnym zakresie,
 - e) sposobów wykrywania i usuwania określonych usterek pojazdu trakcyjnego, czy podzespołu,
 - f) zasady działania i obsługi hamulców kolejowych oraz wstępnych oględzin technicznych i przeprowadzania prób hamulców pociągów,
 - g) sygnalizacji i organizacji ruchu kolejowego,
 - h) metod bezpiecznej pracy przy urządzeniach elektrycznych.
- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

IV. Uwagi:

W przypadku potrzeby przeprowadzenia cyklu jednoczesnego szkolenia na stanowisko pomocnika maszynisty dwóch rodzajów trakcji (spalinowej i elektrycznej):

- 1) całkowity okres szkolenia jest odpowiednio dobraną sumą czasokresu części dotyczącej zawodowego stażu i szkolenia praktycznego poszczególnych trakcji,
- 2) obowiązuje pełny zakres części III – egzamin kwalifikacyjny odpowiednio dobrany dla każdego rodzaju trakcji,
- 3) obowiązuje odbycie zajęć próbnych w czasokresach dla każdego rodzaju trakcji.

Maszynista pojazdu trakcyjnego

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

Wariant A

- 1. Wykształcenie - złożony egzamin kwalifikacyjny na stanowisko pomocnika maszynisty pojazdu trakcyjnego,

2. Zawodowy staż pracy - 1 rok na stanowisku pomocnika maszynisty pojazdu trakcyjnego i przejechanie w tym czasie:
- 15 tys. km w trakcji elektrycznej*, lub
 - 10 tys. km w trakcji spalinowej*, lub
 - 5 tys. km w trakcji parowej*.

* Dotyczy rodzaju trakcji, na którą kandydat jest szkolony.

Wariant B

1. Wykształcenie - złożony egzamin kwalifikacyjny na stanowisko maszynisty w innym rodzaju trakcji,
2. Zawodowy staż pracy - 1 rok na stanowisku maszynisty pojazdu trakcyjnego w innym rodzaju trakcji,
 - 30 dni pracy przy naprawie i utrzymaniu pojazdów trakcyjnych.

Wariant C

1. Wykształcenie - średnie techniczne właściwej specjalności oraz złożony egzamin kwalifikacyjny na stanowisko pomocnika maszynisty.
2. Zawodowy staż pracy - 6 miesięcy na stanowisku pomocnika maszynisty,

II. Program przygotowania zawodowego (przyuczenia):

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne:
 - 1) wykonawcza jednostka organizacyjna zatrudniająca pracownika:

- 1) praca przy naprawie i utrzymaniu elektrycznych pojazdów trakcyjnych
- 2) praca przy naprawie i utrzymaniu spalinowych pojazdów trakcyjnych,

Liczba dni dla wariantu:		
A	B	C
-	30*	-
-	30*	-

3) zatrudnienie w charakterze pracownika szkolonego (pod nadzorem):

a) przy czynnościach pomocnika maszynisty elektrycznych pojazdów trakcyjnych,

b) przy czynnościach pomocnika maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych,

4) praca na stanowisku pomocnika maszynisty w rodzaju trakcji, na którą kandydat jest szkolony,

5) zatrudnienie w charakterze pracownika szkolonego (pod nadzorem):

a) przy czynnościach maszynisty elektrycznych pojazdów trakcyjnych,

b) przy czynnościach maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych,

Łącznie:

-	15*	-
-	15*	-
-	50*	-
15*	-	20*
15*	-	20*
15*	95*	20*

2. Szkolenie teoretyczne - dla wariantu A i B według odrębnego programu nauczania; dla wariantu C nie przewiduje się.

3. Zajęcia próbne - pod nadzorem:

a) na stanowisku maszynisty elektrycznych pojazdów trakcyjnych,

b) na stanowisku maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych

Ogółem:

Ilość dni dla wariantu:		
A	B	C
20*	30*	20*
20*	30*	20*
35*	125*	40*

* Dotyczy rodzaju trakcji, na którą kandydat jest szkolony.

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny - wykonanie :

- 1) czynności przygotowania i zdania pojazdu trakcyjnego do i po pracy,
- 2) obsługi pojazdów trakcyjnych, podczas jazdy,
- 3) wstępnych oględzin technicznych pociągu, obsługi hamulców kolejowych,
- 4) przykładowego lokalizowania i wykrywania usterek w poszczególnych obwodach i urządzeniach pojazdów trakcyjnych,
- 5) obsługi urządzeń czujności i radiołączości,
- 6) prowadzenia dokumentacji eksploatacyjnej i naprawczej.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna - opracowanie tematu z zakresu konstrukcji i obsługi pojazdu trakcyjnego oraz hamulców kolejowych,
- 2) część ustna - znajomość:
 - a) konstrukcji i zdania pojazdów trakcyjnych,
 - b) przygotowania i zdania pojazdu trakcyjnego do i po pracy,
 - c) działania i obsługi typów hamulców kolejowych stosowanych na kolejach
 - d) poszczególnych obwodów i urządzeń pojazdów trakcyjnych,
 - e) sposobów lokalizowania i usuwania przyczyn wadliwej pracy pojazdu trakcyjnego czy określonych podzespołów,
 - f) obsługi urządzeń czujności i radiołączości,
 - g) urządzeń zabezpieczenia ruchu pociągów w zakresie niezbędnym maszyniście pojazdu trakcyjnego,
 - h) sygnalizacji i organizacji ruchu kolejowego,
 - i) zagadnień związanych z przewozem koleją towarów niebezpiecznych,
 - j) zasad postępowania w razie wypadku kolejowego czy wydarzeń z ludźmi,
 - k) przepisów i instrukcji oraz prowadzenia podstawowej dokumentacji eksploatacyjnej i naprawczej,
 - l) bezpiecznych metod pracy przy urządzeniach elektrycznych.
- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

Wariant D (dotyczy maszynisty taboru pasażerskiego linii Warszawskiej Kolei Dojazdowej - WKD)

1. Wykształcenie – średnie techniczne o specjalności elektrycznej lub mechanicznej.
2. Zawodowy staż pracy – 1 rok przy naprawie i utrzymaniu taboru WKD.

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Szkolenie praktyczne:

1) praca przy naprawie i utrzymaniu taboru WKD,	
a) układ mechaniczny wagonu	10 dni
b) układ elektryczny wagonu	20 dni
c) układ pneumatyczny wagonu i hamulca	20 dni
2) zatrudnienie w charakterze pracownika szkolonego pod nadzorem przy czynnościach maszynisty taboru WKD	3 miesiące, w tym 200 godzin samodzielnego prowadzenia pociągu pod nadzorem maszynisty

III. Zakres egzaminu Kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny – wykonanie:

- a) czynności przygotowania do pracy i zdania po pracy pociągu WKD,
- b) obsługa pociągu podczas jazdy po linii WKD,
- c) wstępnych oględzin technicznych pociągu, obsługi hamulca,
- d) lokalizowania i wykrywania usterek w poszczególnych obwodach i urządzeniach taboru WKD,
- e) obsługi urządzeń czujności, radiołączności itp.,
- f) prowadzenie dokumentacji eksploatacyjnej i naprawczej.

2. Egzamin teoretyczny;

- 1) część pisemna – opracowanie tematu z zakresu konstrukcji i obsługi taboru WKD,
- 2) część ustna – znajomość:

- a) konstrukcji taboru WKD,
 - b) przygotowania do pracy i zdania po pracy pociągu WKD,
 - c) działania i obsługi hamulców stosowanych w taborze WKD,
 - d) poszczególnych obwodów i urządzeń taboru WKD,
 - e) sposób lokalizowania i usuwania przyczyn wadliwej pracy poszczególnych taboru WKD,
 - f) obsługi urządzeń czujności radiołączności itp.,
 - g) wymaganych na stanowisku maszynisty instrukcji oraz regulaminów wewnętrznych,
 - h) sygnalizacji i organizacji ruchu na linii WKD,
- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

Kierowca lokomotywy spalinowej do 300 KM

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

- 1. Wykształcenie - średnie techniczne lub zasadnicze zawodowe o specjalności mechanicznej,
- 2. Zawodowy staż pracy - 1 rok przy wykształceniu średnim technicznym lub 2 lata przy zasadniczym zawodowym,

II. Program przygotowania zawodowego:

- 1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne – w wykonawczej jednostce organizacyjnej zatrudniającej pracownika:

- a) przy naprawie i utrzymaniu spalinowych pojazdów trakcyjnych 30 dni
- b) przy czynnościach kierowcy lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM o charakterze pracownika szkolonego (pod nadzorem) 15 dni

Łącznie: 45 dni

- 2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.

3. Zajęcia próbne - pod nadzorem na stanowisku kierowcy

lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM. 30 dni

Ogółem: 75 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) próbna jazda w zakresie umiejętności obsługi urządzeń i hamulców lokomotywki,
- 2) czynności przygotowania lokomotywy do pracy i zdania lokomotywy po pracy,
- 3) lokalizowanie, wykrywanie i usuwanie typowych usterek podczas pracy lokomotywy,
- 4) obsługa hamulców kolejowych podczas przeprowadzania prób hamulca pociągu.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna - opracowanie tematu z zakresu konstrukcji i obsługi lokomotywy spalinowej do 300 KM,
- 2) część ustna - znajomość:
 - a) konstrukcji i obsługi lokomotywy do 300 KM,
 - b) lokalizacji i sposobów usuwania wadliwej pracy lokomotywy,
 - c) budowy i obsługi hamulców stosowanych na kolejach,
 - d) sygnalizacji i organizacji ruchu kolejowego,
 - e) zagadnień związanych z przewozem towarów niebezpiecznych.
- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – według odrębnego programu.

Kierowca drezyny i wózka motorowego

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

Wariant A

1. Wykształcenie - średnie techniczne specjalności mechanicznej.
2. Zawodowy staż pracy – 3 miesiące na stanowiskach rzemieślniczych przy naprawie i utrzymaniu pojazdów pomocniczych z napędem motorowym.

Wariant B

1. Wykształcenie – zasadnicze zawodowe w jednym z zawodów mechanicznych.
2. Zawodowy staż pracy - 6 miesięcy na stanowiskach rzemieślniczych przy naprawie i utrzymaniu pojazdów pomocniczych z napędem motorowym.

II. Program przygotowania zawodowego :

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne:

- a) przy czynnościach pomocnika kierowcy drezyny i wózka motorowego 60 dni
- b) przy obsłudze żurawi z napędem hydraulicznym o udźwigu do 8 ton 3 dni

Łącznie: 63 dni

2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.

3. Zajęcia próbne - przy czynnościach kierowcy drezyny

i wózka motorowego 12 dni

Ogółem: 75 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) odbycie próbnej jazdy na wybranym odcinku linii kolejowej dla sprawdzenia umiejętności jazdy oraz znajomości sygnalizacji kolejowej i techniki ruchu kolejowego,

- 3) wykrycie i usunięcie usterki w działaniu urządzeń drezyny lub wózka motorowego,

- 3) osłonięcie sygnałami przeszkody na torze szlakowym,
- 4) obsługa żurawia hydraulicznego zamontowanego na wózku,
- 5) osłonięcie sygnałami wózka (drezyny) w czasie nieprzewidzianego postoju na szlaku.

2. Egzamin teoretyczny:

1) część pisemna - opracowanie tematu z zakresu:

- a) budowy, eksploatacji i utrzymania wózków motorowych z napędem spalinowym,
- b) techniki ruchu kolejowego,
- c) budowy i obsługi żurawii hydraulicznych o udźwigu do 8 ton

2) część ustna - znajomość:

- a) budowy, działania, obsługi i utrzymania wózków motorowych z napędem spalinowym,
- b) budowy i działania silnika spalinowego,
- c) zasad gospodarki paliwem i smarami,
- d) sposobów wykrywania i usuwania nieprawidłowości w działaniu urządzeń drezyny i wózka motorowego,
- e) podstawy budowy toru kolejowego i nawierzchni kolejowej,
- f) sygnalizacji kolejowej,
- g) techniki i organizacji ruchu kolejowego,
- h) geografii sieci kolejowej Polski,
- i) służbowego rozkładu jazdy pociągów,
- j) zasad bezpiecznej eksploatacji drezyn i wózków,
- k) zasad postępowania w razie wypadków lub stwierdzenia przeszkód albo uszkodzeń kolejowych zagrażających bezpieczeństwu ruchu,
- l) sposobów udzielania pierwszej pomocy w razie wypadków z ludźmi lub nagłych zachorowań,
- ł) ochrony przeciwpożarowej oraz posługiwania się sprzętem przeciwpożarowym,
- m) podstawowych zagadnień z zakresu dozoru technicznego,
- m) dokumentacji eksploatacyjnej oraz warunków dopuszczenia pojazdów kolejowych do eksploatacji.

- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

IV. Uwagi:

1. Egzamin na kierowcę drezyny i wózka motorowego powinny złożyć także kierujący pojazdami drogowo – kolejowymi. Pracownicy ci powinni wcześniej ukończyć kurs na kierowcę (operatora) samochodu drogowego (maszyny budowlanej) i posiadać prawo jazdy (uprawnienia obsługi) odpowiedniej kategorii.
2. pracowników wymienionych w pkt. 1 przed poddaniem egzaminowi należy przeszkolić :
 - teoretycznie wg pkt. II.2
 - praktycznie przy czynnościach pomocnika kierowcy drezyny i wózka motorowego w wymiarze 200 przejechanych kilometrów.

Maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do robót budowlanych i sieci trakcyjnej

Egzamin może być przeprowadzony w jednej lub kilku z niżej wymienionych specjalności:

- 1) maszynista oczyszczarki tłucznia w torze,
- 2) maszynista profilarki tłucznia,
- 3) maszynista stabilizatora dynamicznego,
- 4) maszynista automatycznej podbijarki toru i podbijarki rozjazdów,
- 5) maszynista koparki rowów,
- 6) maszynista profilarki (ścinarki) ław torowiska,
- 7) maszynista żurawia kolejowego,
- 8) maszynista zgarniarki tłucznia,
- 9) maszynista dźwigu UK,
- 10) maszynista wielowrzecionowej zakrętarki śrub stopowych,
- 11) maszynista pociągu do wymiany nawierzchni kolejowej,
- 12) maszynista pociągu do naprawy podtorza,
- 13) maszynista wymieniarki podkładów,
- 14) maszynista odśnieżarki torów,

- 15) maszynista zgrzewarki szyn w torze,
- 16) maszynista pojazdu do inspekcji mostów,
- 17) maszynista drezyny pomiarowej,
- 18) maszynista pojazdów kolejowych do wykonywania prac przy urządzeniach sieci trakcyjnej.

Uwaga:

W miarę wdrażania do eksploatacji nowych rodzajów i typów maszyn zakwalifikowanych do maszyn wieloczynnościowych i ciężkich do robót budowlanych wykaz ten rozszerza się o te rodzaje i typy maszyn.

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

Wariant A

- 1. Wykształcenie – średnie techniczne o specjalności kolejowe maszyny drogowe,
- 2. Zawodowy staż pracy - 1 rok, w tym 6 miesięcy przy utrzymaniu i naprawie maszyn nawierzchniowych i budowlanych i 6 miesięcy przy czynnościach pomocnika maszynisty określonej ciężkiej maszyny do robót nawierzchniowych.

Wariant B

- 1. Wykształcenie - zasadnicze zawodowe o specjalności mechanicznej, elektromechanicznej lub elektrycznej.
- 2. Zawodowy staż pracy - 2 lata na stanowiskach rzemieślniczych przy utrzymaniu i naprawie maszyn nawierzchniowych, w tym 6 miesięcy przy czynnościach pomocnika maszynisty określonej ciężkiej maszyny do robót nawierzchniowych.

II. Program przygotowania zawodowego

- 1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne – w gestii pracodawcy.
- 2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.
- 3. Zajęcia próbne - pod nadzorem przy czynnościach maszynisty określonej wieloczynnościowej lub ciężkiej maszyny do robót nawierzchniowych

20 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) przygotowanie do pracy określonej maszyny,
- 2) odbycie próbnej pracy maszyną dla sprawdzenia umiejętności obsługi maszyny,
- 3) wykrycie i usunięcie usterki stwierdzonej w czasie pracy maszyny, awaryjne „złożenie” maszyny,
- 4) osłonięcie sygnałami maszyny w czasie nieprzewidzianego postoju maszyny na szlaku,
- 5) wykonanie czynności obsługowych po zakończeniu pracy maszyną.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna - opracowanie tematu z zakresu:
 - a) budowy, działania, obsługi i utrzymania maszyny,
 - b) organizacji, techniki i metod wykonywania robót określoną maszyną,
- 2) część ustna - znajomość:
 - a) przeznaczenia, budowy, działania i zasad obsługi określonych wieloczynnościowych i ciężkich maszyn stosowanych przy robotach nawierzchniowych,
 - b) systemów remontów planowo - zapobiegawczych wieloczynnościowych i ciężkich maszyn,
 - c) zasad i zakresu obsługi oraz konserwacji urządzeń elektrycznych i wieloczynnościowych i ciężkich maszyn,
 - f) techniki ruchu kolejowego oraz zasad organizacji manewrów kolejowych,
 - e) sygnalizacji kolejowej,
 - f) udzielania pierwszej pomocy w razie wypadków z ludźmi i nagłych zachorowań,
 - g) zasad ewidencji obiegu dokumentacji pracy i płacy
 - h) dokumentacji eksploatacyjnej oraz warunków dopuszczenia pojazdów kolejowych do eksploatacji.
- 3) Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – wg odrębnego programu.

IV. Uwagi.

1. Maszyniści wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do robót budowlanych i sieci trakcyjnej kierujący pojazdem szynowym winni po uprzednim przeszkoleniu teoretycznym złożyć dodatkowo egzamin:
 - 1) praktyczny:
 - wykonanie próbnej jazdy maszyną na wybranym odcinku linii kolejowej dla sprawdzenia umiejętności jazdy oraz znajomości sygnalizacji kolejowej i techniki ruchu kolejowego,
 - 2) teoretyczny:
 - a) część pisemna:
 - opracowanie tematu z zakresu znajomości techniki ruchu kolejowego,
 - b) część ustna - znajomość:
 - geografii sieci kolejowej Polski,
 - wewnętrznego rozkładu jazdy pociągów.
2. Maszyniści obsługujący maszyny pozostające pod nadzorem dozoru technicznego winni, uzyskać uprawnienia do obsługi tych maszyn.
3. Maszyniści obsługujący maszyny energetyczne winni zdać egzamin ze znajomości zasad eksploatacji urządzeń i instalacji elektroenergetycznych.

WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE, RODZAJ, ZAKRES I CZAS TRWANIA PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO ORAZ ZAKRES PRZEDMIOTOWY EGZAMINU KWALIFIKACYJNEGO NA POSZCZEGÓLNE STANOWISKA BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM I BEZPIECZEŃSTWEM RUCHU NA LINIACH METRA ORAZ PROWADZĄCYCH POJAZDY KOLEJOWE METRA

Dyspozytor ruchu

- I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:
 1. Wykształcenie - średnie.
 2. Zawodowy staż pracy - 1 rok na stanowisku dyżurnego ruchu i stacji.
- II. Program przygotowania zawodowego:
 1. Szkolenie praktyczne:
 - 1) obsługa dygitajzera - 2 miesiące;
 - 2) zapoznanie się z systemami i urządzeniami w metrze - 1 miesiąc.
 2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.
 3. Zajęcia próbne - pod nadzorem na stanowisku dyspozytora ruchu.
- III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:
 1. Egzamin praktyczny:
 - 1) wykonanie pod nadzorem zadanej czynności dyspozytora ruchu;
 - 2) dokonanie zapisu w wybranym dokumencie;
 - 3) obsługa urządzeń i systemów na stanowisku dyspozytora ruchu;
 - 4) wydawanie poleceń prostych i złożonych;
 - 5) polecenia specjalne.
 2. Egzamin teoretyczny:
 - 1) część pisemna:
 - a) opracowanie tematu z zakresu organizacji i techniki ruchu,
 - b) znajomość przepisów i instrukcji,
 - 2) część ustna:
 - a) znajomość przepisów i instrukcji,

- b) obsługa urządzeń,
- c) postępowanie w przypadku zagrożeń,
- d) bezpieczeństwo i higiena pracy.

Dyżurny ruchu i stacji

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

- 1. Wykształcenie - średnie.
- 2. Zawodowy staż pracy - 6 miesięcy.

II. Program przygotowania zawodowego:

- 1. Szkolenie praktyczne:
 - a) obsługa pulpitu stacji - 1 miesiąc,
 - b) zapoznanie się z układem torowym stacji - 2 dni.
- 2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.
- 3. Zajęcia próbne - pod nadzorem na stanowisku dyżurnego ruchu i stacji.

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

- 1. Egzamin praktyczny:
 - a) wykonanie pod nadzorem zadanej czynności dyżurnego ruchu i stacji,
 - b) dokonanie zapisu w wybranym dokumencie,
 - c) założenie zamka trzpieniowego i spony iglicowej,
 - d) przygotowanie drogi przebiegu dla wjazdu, wyjazdu i przejazdu przez stację,
 - e) automatyczne zawracanie i automatyczne powtarzanie przebiegów.
- 2. Egzamin teoretyczny:
 - 1) część pisemna:
 - opracowanie tematu z zakresu organizacji i techniki ruchu; przepisy i instrukcje,
 - 2) część ustna:
 - a) sygnalizacja,
 - b) obsługa urządzeń,
 - c) postępowanie w przypadku zagrożeń,
 - d) bezpieczeństwo i higiena pracy.

Manewrowy

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

1. Wykształcenie – minimum zasadnicze zawodowe.
2. Zawodowy staż pracy – odbycie przygotowania zawodowego (minimum 2 lata pracy w Metrze Warszawskim).

II. Program przygotowania zawodowego (przyuczenia):

1. Szkolenie praktyczne:

1) jednostka organizacyjna zatrudniająca pracownika:	7 dni
a) struktura organizacyjna przedsiębiorstwa; zapoznanie się z zagadnieniami ogólno-administracyjnymi, wybrane zagadnienia pracownicze	
b) zakres czynności podstawowych i dodatkowych manewrowego, zapoznanie z ręcznymi urządzeniami sterowania ruchem kolejowym oraz kolejowej łączności przewodowej i bezprzewodowej	2 dni
c) zadania i obowiązki drużyny manewrowej, wykonywanie ruchów i czynności manewrowych. Współpraca z dyspozytorami służby ruchu i elektrowozowni.	2 dni
d) zapoznanie się z budową torów i rozjazdów	1 dzień
2) jednostka taboru:	3 dni
a) budowa wagonu	1 dzień
b) oględziny techniczne wagonów w składzie pociągu	1 dzień
c) uproszczona próba hamulca zespolonego	<u>1 dzień</u>
Łącznie:	10 dni

2. Szkolenie teoretyczne – według odrębnego programu nauczania

3. Zajęcia próbne – pod nadzorem na stanowisku manewrowego

Ogółem 20 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) wykonanie pod nadzorem określonej czynności manewrowej,
- 2) przygotowanie drogi przebiegu dla jazdy manewrowej, przy urządzeniach sterowania ruchem kolejowym przystosowanych do ręcznego przestawiania zwrotnic,

- 3) zabezpieczenie taboru przed zbiegnięciem;
 - 4) wykonanie uproszczonej próby hamulca zespolonego.
2. Egzamin teoretyczny:
- 1) część pisemna – test dotyczący specyfiki czynności manewrowych na terenie stacji techniczno-postojowej;
 - 2) część ustna – znajomość zagadnień z zakresu:
 - a) techniki ruchu kolejowego,
 - b) sygnalizacji kolejowej,
 - c) obsługi ręcznych urządzeń sterowania ruchem kolejowym w zakresie prowadzenia manewrów,
 - d) bezpieczeństwa i higieny pracy.

Monter urządzeń sterowania ruchem pociągów

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

1. Wykształcenie – średnie techniczne o profilu elektrycznym
2. Zawodowy staż pracy – 3 miesiące na stanowisku praktykanta na montera urządzeń sterowania ruchem pociągów.

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Szkolenie teoretyczne:

- 1) Zapoznanie się z konstrukcją i zasadami działania urządzeń sterowania ruchem pociągów.; - 10 dni
- 2) Zapoznanie się z organizacją pracy i przepisami stosowanymi w Metrze Warszawskim. - 3 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin teoretyczny:

- 1) Opracowanie tematu ze znajomości wybranego urządzenia sterowania ruchem w Metrze Warszawskim;
- 2) Egzamin ustny – znajomość przepisów i instrukcji stosowanych w Metrze Warszawskim oraz zasady działania wybranego urządzenia sterowania ruchem pociągów.

3. Egzamin praktyczny:

- 1) Wykonanie przykładowych czynności konserwacyjnych i kontrolnych dla wybranego urządzenia sterowania ruchem pociągów.

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

1. Wykształcenie – średnie techniczne o profilu elektronicznym.
2. Zawodowy staż pracy – 3 miesiące na stanowisku praktykanta na montera urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej.

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Szkolenie teoretyczne:

- 1) Zapoznanie się z konstrukcją i zasadami działania urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej. - 10 dni
- 2) Zapoznanie się z organizacją pracy i przepisami stosowanymi w Metrze Warszawskim - 3 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin teoretyczny:

- 1) Opracowanie tematu ze znajomości wybranego układu systemu zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej.
- 2) Egzamin ustny – znajomość przepisów i instrukcji stosowanych w Metrze Warszawskim oraz zasady działania urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej.

2. Egzamin praktyczny:

- 1) Wykonanie przykładowych czynności konserwacyjnych i kontrolnych dla wybranego obwodu zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej.

Maszynista taboru pasażerskiego metra

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

1. Wykształcenie - średnie.
2. Zawodowy staż pracy - po ukończeniu kursu na stanowisko maszynisty taboru metra.

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Szkolenie praktyczne:

- 1) praca przy naprawie i utrzymaniu taboru metra:
 - a) układzie mechanicznym wagonu - 1 tydzień,
 - b) układzie elektrycznym wagonu - 2 tygodnie,
 - c) urządzeniach pneumatycznych i hamulcach - 1 tydzień,
 - 2) zatrudnienie w charakterze pracownika szkolonego pod nadzorem przy czynnościach maszynisty taboru metra - 2 miesiące, w tym 80 godzin samodzielnego prowadzenia pociągu pod nadzorem maszynisty.
2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu nauczania.

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny - wykonanie:

- 1) czynności przygotowania pociągu metra do pracy i zdania pociągu metra po pracy,
- 2) obsługi pociągu metra podczas jazdy po linii metra,
- 3) wstępnych oględzin technicznych pociągu, obsługi hamulców w pociągach metra,
- 4) przykładowego lokalizowania i wykrywania usterek w poszczególnych obwodach i urządzeniach wagonów metra,
- 5) obsługi urządzeń automatycznego ograniczenia prędkości (AOP), czujności, radiołączności i rozgłoszenia,
- 6) prowadzenia dokumentacji eksploatacyjnej i naprawczej.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna - opracowanie tematu z zakresu konstrukcji i obsługi wagonów metra,
- 2) część ustna - znajomość:
 - a) konstrukcji wagonów metra,
 - b) przygotowania pociągu metra do pracy i zdania pociągu metra po pracy,
 - c) działania i obsługi hamulców w wagonach metra,

 - d) poszczególnych obwodów i urządzeń w wagonach metra,
 - e) sposobów lokalizowania i usuwania przyczyn wadliwej pracy poszczególnych wagonów metra,

- f) obsługi urządzeń automatycznego ograniczenia prędkości (AOP), czujności, radiołączności i rozgłoszenia,
- g) instrukcji sygnalizacji i prowadzenia ruchu pojazdów metra,
- h) instrukcji postępowania w sprawie wypadków i wydarzeń kolejowych na liniach metra,
- i) zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych.

Maszynista pomocniczych pojazdów kolejowych metra

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

- 1. Wykształcenie - średnie techniczne lub zasadnicze zawodowe o specjalności mechanicznej lub elektrycznej.
- 2. Zawodowy staż pracy - 1 rok przy wykształceniu średnim technicznym i 2 lata przy wykształceniu zasadniczym zawodowym.

II. Program przygotowania zawodowego (przyuczenia):

1. Szkolenie praktyczne:

- 1) praca przy naprawie i utrzymaniu spalinowych pojazdów trakcyjnych (lokomotywy manewrowej, wózków motorowych) 30 dni
- 2) wykonywanie pod nadzorem czynności kierowcy lokomotywy manewrowej i wózków manewrowych 20 dni
- 3) obsługa żurawi z napędem hydraulicznym do 2 ton 2 dni.

2. Szkolenie teoretyczne - według odrębnego programu.

3. Zajęcia próbne - pod nadzorem 7 dni.

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny - wykonanie:

- 1) czynności przygotowania i zdania pojazdu,
- 2) obsługi codziennej,
- 3) wykrywania, lokalizacji i usuwania typowych usterek,

4) próbnej jazdy pociągiem roboczym.

2. Egzamin teoretyczny:

1) część pisemna:

- opracowanie tematu z zakresu konstrukcji i obsługi pomocniczych pojazdów szynowych,

2) część ustna - znajomość:

a) konstrukcji i obsługi pomocniczych pojazdów szynowych,

b) wykrywania i sposobu usuwania usterek,

c) budowy i obsługi hamulców stosowanych w pomocniczych pojazdach szynowych w metrze,

d) sygnalizacji i organizacji ruchu pasażerskiego i pociągów roboczych na liniach metra,

e) zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w metrze,

f) przepisów wewnętrznych i instrukcji obowiązujących w metrze.

WZÓR ŚWIADECTWA

(format A4)

.....
(pieczęć jednostki organizacyjnej
pracodawcy, przy której została
powołana komisja egzaminacyjna)

**ŚWIADECTWO ZŁOŻENIA EGZAMINU
KWALIFIKACYJNEGO Nr / WERYFIKACYJNEGO Nr***

Komisja Egzaminacyjna, działająca na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych oraz prowadzących pojazdy kolejowe i warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach (Dz. U. Nr, poz.) stwierdza, że Pan (Pani)
urodzony(a) dnia w, zatrudniony(a) w
.....
złożył(ła) w dniu r. egzamin kwalifikacyjny / weryfikacyjny* z wynikiem pozytywnym na stanowisko

.....
(data i miejsce wystawienia)

.....
(podpis przewodniczącego komisji)
(pieczęć imienna)

*
Niepotrzebne skreślić

	<p>..... (pracodawca)</p> <p>PRAWO KIEROWANIA POJAZDEM KOLEJOWYM</p>
--	---

Okładka: po złożeniu format A6, tło jasnoniebieskie, litery czarne.

<p>..... (pracodawca)</p> <p>PRAWO KIEROWANIA POJAZDEM KOLEJOWYM</p> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin: 10px 0;"> m.p. sędziej </div> <p>Seria</p> <p>Nr</p> <p>..... (własnoręczny podpis posiadacza)</p> <p>Pan</p> <p>(nazwisko)</p> <p>Imię</p> <p>(imiona)</p> <p>ur.</p> <p>(data urodzenia)</p>	<p>Na podstawie egzaminu kwalifikacyjnego złożonego w dniu r.</p> <p>na</p> <p>(wymienić nazwę stanowiska)</p> <p>.....</p> <p>(świadectwo nr z dnia r.)</p> <p>oraz zaliczonej jazdy próbnej</p> <p>w dniu r.</p> <p>uzyskał prawo samodzielnego kierowania</p> <p>.....</p> <p>(wymienić rodzaj pojazdu szynowego)</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">m.p. okrągłej</p> <p>....., dnia r.</p> <p>.....</p> <p>(stempel i podpis wydającego)</p> <p>Symbol druku ścisłego zachowania</p>
---	--

Po złożeniu format A6, tło białe, litery czarne.

<p>Na podstawie złożonego egzaminu w dniu:</p> <p>świadectwo nr:.....</p> <p>oraz zaliczonej jazdy próbnej</p> <p>UZYSKAŁ PRAWO SAMODZIELNEGO KIEROWANIA POCIĄGIEM METRA</p> <p>Pieczęć</p> <p>Warszawa, dn.:.....</p> <p>..... (podpis wydającego)</p>	<p>METRO WARSZAWSKE Sp z.o.o Warszawa ul. Wilczy Dół 5</p> <p></p> <p>PRAWO KIEROWANIA POCIĄGIEM METRA</p> <p>Nr</p> <p>..... (podpis posiadacza)</p> <p>..... (imię i nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p>
--	---

Prawo Kierowania Pociągiem Metra po wypełnieniu i wstawieniu zdjęcia w formie elektronicznej składane do formatu A7 i foliowane

ZASADY OCENY ZDOLNOŚCI FIZYCZNYCH I PSYCHICZNYCH ZATRUDNIONYCH NA STANOWISKACH BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM I BEZPIECZEŃSTWEM RUCHU NA LINIACH KOLEJOWYCH I LINIACH METRA ORAZ PROWADZĄCYCH POJAZDY KOLEJOWE, JEDNOSTKI UPRAWNIONE DO OCENY ZDOLNOŚCI FIZYCZNEJ I PSYCHICZNEJ ORAZ TRYB ORZEKANIA O TEJ ZDOLNOŚCI

§ 1. Ocena zdolności fizycznych i psychicznych do pracy jest ustalana po przeprowadzeniu badań profilaktycznych lekarskich i psychologicznych, obejmujących:

- 1) badanie ogólne stanu zdrowia przeprowadzone przez uprawnionego lekarza;
- 2) badania specjalistyczne i pomocnicze zlecone przez uprawnionego lekarza, w tym obowiązkowe badanie okulistyczne i laryngologiczne oraz badania pomocnicze, o których mowa w § 6 ust. 4 załącznika;
- 3) badanie psychologiczne, z zastrzeżeniem § 6 ust. 3 załącznika.

§ 2. 1. Badania profilaktyczne pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych i liniach metra oraz prowadzących pojazdy kolejowe wykonywane są na podstawie skierowania wydanego przez pracodawcę.

2. Skierowanie, wydane oddzielnie dla każdego pracownika, powinno zawierać:

- 1) określenie rodzaju badania profilaktycznego, jakie ma być wykonane,
- 2) w przypadku osób przyjmowanych do pracy lub pracowników przenoszonych na inne stanowiska pracy – określenie stanowiska pracy, na którym ta osoba ma być zatrudniona, w tym przypadku pracodawca może wskazać na skierowaniu dwa lub więcej stanowisk pracy, w kolejności odpowiadającej jego potrzebom,
- 3) w przypadku pracowników - określenie stanowiska pracy, na którym pracownik jest zatrudniony, a w przypadku wykonywania przez tego pracownika czynności wykraczających poza zakres czynności określonych dla danego stanowiska – określenie tych czynności,
- 4) informacje o występujących na stanowiskach pracy, o których mowa w pkt 2 i 3, czynnikach szkodliwych dla zdrowia lub warunkach uciążliwych oraz aktualne

wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, wykonanych na tych stanowiskach.

§ 3. 1. Do oceny zdolności fizycznych i psychicznych pracowników i wydawania orzeczeń o tej zdolności właściwi są uprawnieni lekarze zatrudnieni w komórkach organizacyjnych Kolejowego Zakładu Medycyny Pracy i komisje lekarskie w kolejowych ośrodkach medycyny pracy oraz w Centrum Naukowym Medycyny Kolejowej.

2. Lekarze posiadający specjalizację w dziedzinie okulistyki, zwani dalej lekarzami okulistami, oraz lekarze posiadający specjalizację w dziedzinie otorynolaryngologii lub laryngologii, zwani dalej lekarzami laryngologami, przeprowadzający specjalistyczne badania profilaktyczne pracowników zatrudnionych na stanowiskach wymienionych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, powinni odbyć przeszkolenie w jednostkach organizacyjnych służby medycyny pracy PKP S.A. w zakresie czynników ryzyka i szczególnych wymogów zdrowotnych w transporcie kolejowym oraz metodyki badań specjalistycznych.

3. Psycholodzy dokonujący oceny zdolności psychologicznej do pracy na stanowiskach wymienionych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia powinni odbyć przeszkolenie w jednostkach organizacyjnych służby medycyny pracy PKP S.A. w zakresie czynników ryzyka i szczególnych wymogów sprawności psychicznych w transporcie kolejowym oraz metodyki badań psychologicznych.

§ 4. 1. Badania profilaktyczne dzielą się na:

- 1) wstępne,
- 2) okresowe,
- 3) kontrolne.

2. Badania wstępne przeprowadza się przed zatrudnieniem na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz przed podjęciem zatrudnienia na stanowiskach związanych z prowadzeniem pojazdów kolejowych, a także przed przeniesieniem do pracy na takie stanowiska.

3. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzący pojazdy kolejowe podlegają okresowym badaniom profilaktycznym. Terminy badań okresowych określają tabele nr 1 i 2 do załącznika, a wyznaczoną datę kolejnego

badania okresowego uprawniony lekarz wpisuje do zaświadczenia lekarskiego, stanowiącego załącznik nr 10 do rozporządzenia.

4. Lekarz przeprowadzający badanie profilaktyczne, o którym mowa w ust. 2 i 3 może poszerzyć jego zakres o dodatkowe specjalistyczne badania konsultacyjne oraz badania dodatkowe, a także wyznaczyć krótszy termin badania, niż wynikałoby to z tabeli nr 1 lub 2 do załącznika, jeżeli stwierdzi, że jest to niezbędne do prawidłowej oceny stanu zdrowia osoby przyjmowanej do pracy lub pracownika.

5. Badania kontrolne przeprowadza się w następujących przypadkach:

- 1) niezdolności do pracy spowodowanej chorobą trwającą dłużej niż 30 dni;
- 2) spowodowania przez pracownika wypadku kolejowego;
- 3) przygotowania zawodowego, po ukończeniu którego ma on podjąć zatrudnienie na stanowisku o wyższych wymagach zdrowotnych lub o innego rodzaju narażeniu zawodowym;
- 4) podejrzenia utraty przez pracownika zdolności do wykonywania pracy na dotychczasowym stanowisku;
- 5) powrotu pracownika do pracy na stanowisku po przerwie trwającej dłużej niż 6 miesięcy;
- 6) przed rozwiązaniem stosunku pracy z pracownikiem, który pracował w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub warunkach uciążliwych, albo przed przeniesieniem go z tego stanowiska na stanowisko, na którym warunki szkodliwe dla zdrowia lub warunki uciążliwe nie występują;
- 7) w innych przypadkach, o ile wynika to z odrębnych przepisów.

6. Badania kontrolne przeprowadzane są poza terminami wynikającymi z częstotliwości wykonywania badań okresowych. Badania te obejmują ogólne badanie stanu zdrowia, badania specjalistyczne i pomocnicze. Zakres badań specjalistycznych i pomocniczych określa uprawniony lekarz, który ocenia także, czy do wydania orzeczenia niezbędne jest przeprowadzenie badania psychologicznego.

**WYKAZ STANOWISK BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM I BEZPIECZEŃSTWEM
RUCHU KOLEJOWEGO ORAZ PROWADZĄCYCH POJAZDY KOLEJOWE
WRAZ Z CHARAKTERYSTYKĄ TYCH STANOWISK,
OKREŚLENIE WYMOGÓW ZDROWOTNYCH DOTYCZĄCYCH KATEGORII WZROKU I SŁUCHU
ORAZ TERMINÓW BADAŃ OKRESOWYCH NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH**

Nr stanowiska pracy	Stanowisko (wykonywane czynności)	Charakterystyka stanowiska: określenie czynności, warunków i miejsca pracy z uwzględnieniem warunków szkodliwych lub uciążliwych	Kategoria wzroku	Kategoria słuchu	Terminy badań okresowych
1	2	3	4	5	6
1.	Dyżurny ruchu	Kierowanie ruchem pociągów na stacji i sąsiednich szlakach. Zarządzanie, nadzorowanie i wykonywanie innych czynności, związanych z ruchem pociągów i pracą manewrową stacji. Praca ciągła w systemie zmianowym, w różnych warunkach atmosferycznych, w dużym napięciu uwagi. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo ruchu pociągów i życie pasażerów. Prowadzenie dokumentacji ruchowej.	II	I	co 2 lata
2.	Nastawniczy	Obsługa urządzeń sterowania ruchem kolejowym. Sprawdzanie stanu i działania zwrotnic, wykolejnic i sygnałów. Prowadzenie dokumentacji ruchowej. Praca fizyczna na nastawniach wyposażonych w urządzenia mechaniczne. Praca w systemie zmianowym. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo ruchu pociągów. Praca ciągła w zmiennym rytmie dobowym	II	I	co 2 lata

3.	Zwrotniczy	Obsługa i utrzymanie zwrotnic i wykolejnic, nastawianie ręczne lub automatyczne. Praca w systemie zmianowym, w różnych warunkach atmosferycznych, w wymuszonej pozycji ciała.	II	I	co 2 lata
4.	Kierownik pociągu	Praca wykonywana przed rozpoczęciem jazdy, podczas jazdy lub manewrów. Zarządzanie ruchem pociągu na szlaku. Praca w zmiennym rytmie dobowym. Duża odpowiedzialność. Narażenie na zmienne warunki atmosferyczne.	II	I	co 2 lata
5.	Ustawiacz	Zestawianie i rozłączanie pociągów, obsługa punktów ładunkowych. Wykonywanie manewrów jedną lokomotywą i kierowanie pracą drużyny manewrowej. Praca w zmiennym rytmie dobowym, odpowiedzialna, przy dużym napięciu uwagi. Praca na wysokości przy sprawdzaniu stanu wagonów i przesyłek wagonowych. Narażenie na zmienne warunki atmosferyczne i hałas.	I	I	1 raz w roku
6.	Manewrowy	Rozłączanie i sprzęganie taboru, przestawianie zwrotnic nie obsługiwanych przez zwrotniczych, hamowanie taboru manewrowego przy użyciu płozy, zabezpieczanie wagonów od zbiegnięcia oraz inne prace zlecone przez ustawiacza. Praca fizyczna w wymuszonej pozycji ciała. Praca na wysokości przy sprawdzaniu stanu wagonów i przesyłek wagonowych. Praca w systemie zmianowym. Narażenie na zmienne warunki atmosferyczne i hałas.	I	I	1 raz w roku

7.	Rewident taboru	Sprawdzanie wagonów i pojazdów pod względem przydatności technicznej do ruchu. Sprawdzanie działania hamulców. Dokonywanie bieżących napraw. Praca wykonywana w wymuszonej pozycji ciała i zmiennych warunkach atmosferycznych. Możliwa praca na wysokości.	II	I	co 2 lata *
8.	Automatyk sterowania ruchem kolejowym	Utrzymanie, naprawa i montaż urządzeń sterowania ruchem kolejowym. Praca przy urządzeniach czynnych. Możliwość pracy przy urządzeniach ciśnieniowych oraz emitujących sygnały wysokiej częstotliwości. Możliwość pracy na wysokości. Niebezpieczeństwo porażenia prądem. Możliwość pracy przy urządzeniach ciśnieniowych oraz emitujących sygnały wysokiej częstotliwości.	II	I/II *	co 2 lata
9.	Toromistrz	Organizowanie, kierowanie i nadzór nad robotami torowymi. Praca w narażeniu na czynniki atmosferyczne.	II	I	do 50 roku życia co 2 lata powyżej 50 roku życia - raz w roku
10.	Mostowniczy	Organizowanie, kierowanie i nadzór nad utrzymaniem obiektów inżynierskich. Praca w narażeniu na czynniki atmosferyczne. Praca na wysokości.	II	I	do 50 roku życia co 2 lata powyżej 50 roku życia - raz w roku
11.	Dróżnik obchodowy	Dozorowanie linii kolejowych poprzez wzrokową kontrolę stanu elementów infrastruktury. Praca w narażeniu na czynniki atmosferyczne.	II	I	do 50 roku życia co 2 lata powyżej 50 roku życia - raz w roku

12.	Dróżnik przejazdowy	Obsługa urządzeń zabezpieczających przejazd. Osłanianie pociągów zatrzymanych na szlaku. Konserwowanie i utrzymywanie przejazdu i nawierzchni kolejowej w granicach przejazdu. Praca w systemie zmianowym, w różnych warunkach atmosferycznych. Praca odpowiedzialna, przy dużym napięciu uwagi.	II zawsze wg tabeli nr 4 do § 7 ust. 1	I	co 2 lata
13.	Pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych	Prowadzenie (pod nadzorem) i obsługa elektrycznego, spalinowego lub parowego pojazdu trakcyjnego. Przygotowanie pojazdu do pracy, usuwanie typowych uszkodzeń. Praca odpowiedzialna, wymagająca szczególnej sprawności psychicznej. Narażenie na stres, hałas, wibrację i niekorzystne warunki mikroklimatyczne. Praca wykonywana w różnych porach doby.	I	I	do 50 roku życia co 2 lata powyżej 50 roku życia – raz w roku
14.	Maszynista pojazdów trakcyjnych	Prowadzenie i obsługa elektrycznego, spalinowego lub parowego pojazdu trakcyjnego. Przygotowanie pojazdu do pracy, usuwanie typowych uszkodzeń. Praca odpowiedzialna, wymagająca szczególnej sprawności psychicznej. Narażenie na stres, hałas, wibrację i niekorzystne warunki mikroklimatyczne. Praca wykonywana w różnych porach doby.	I, a w przypadku kolei dojazdowych II	I	do 50 roku życia co 2 lata powyżej 50 roku życia – raz w roku
15.	Kierowca lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM	Prowadzenie i obsługa lokomotywy spalinowej. Możliwość pracy w różnych porach doby, w narażeniu na stres, hałas, wibrację i czynniki atmosferyczne.	I	I	co 2 lata

16.	Kierowca drezyny i wózka motorowego	Prowadzenie pojazdu kolejowego na szlaku i po torach stacyjnych lub drogach. Konserwacja sprzętu. Możliwość pracy w różnych porach doby, w narażeniu na czynniki atmosferyczne.	I	I	co 2 lata *
17.	Maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do robót budowlanych i sieci trakcyjnej	Obsługa i prowadzenie maszyn do robót nawierzchni kolejowej. Przygotowanie maszyny do pracy, usuwanie typowych uszkodzeń. Praca odpowiedzialna, w zmiennych warunkach atmosferycznych i zmiennym rytmie dobowym. Narażenie na stres, hałas, wibrację i pyły. Praca poza stałym miejscem zamieszkania.	I	I	do 50 roku życia co 2 lata powyżej 50 roku życia – raz w roku

* I – pierwsza kategoria słuchu – dopuszczająca automatyka do samodzielnej obsługi urządzeń sterowania ruchem kolejowym bez ograniczeń,

II – druga kategoria słuchu dopuszczająca automatyka do obsługi wewnętrznych urządzeń sterowania ruchem kolejowym np. w przekaźnikowni oraz urządzeń zewnętrznych z zawieszonym ruchem pociągów lub do obsługi pod nadzorem.

Tabela nr 2

WYKAZ STANOWISK BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANYCH Z PROWADZENIEM I BEZPIECZENSTWEM RUCHU NA LINIACH METRA ORAZ PROWADZĄCYCH POJAZDY KOLEJOWE METRA WRAZ Z CHARAKTERYSTYKĄ TYCH STANOWISK, OKREŚLENIEM WYMOGÓW ZDROWOTNYCH DOTYCZĄCYCH KATEGORII WZROKU I SŁUCHU ORAZ TERMINÓW BADAŃ OKRESOWYCH NA POSZCZEGÓLNYCH STANOWISKACH

Nr stanowiska pracy	Stanowisko (wykonywane czynności)	Charakterystyka stanowiska: określenie czynności, warunków i miejsca pracy z uwzględnieniem warunków szkodliwych lub uciążliwych	Kategoria wzroku	Kategoria słuchu	Terminy badań okresowych
1	2	3	4	5	6

1.	Dyspozytor ruchu	Stały nadzór nad ruchem pojazdów na linii i ruchem pasażerów. Praca w systemie zmianowym; duża odpowiedzialność; duży dopływ informacji; obsługa monitorów; sztuczne oświetlenie.	II	I	do 50 roku życia co 2 lata, powyżej 50 roku życia – raz w roku
2.	Dyżurny ruchu i stacji	Obsługa ruchu pasażerskiego i pociągów metra. Praca zmianowa; duża odpowiedzialność; duży dopływ informacji; obsługa monitorów; sztuczne oświetlenie.	II	I	do 50 roku życia co 2 lata, powyżej 50 roku życia – raz w roku
3.	Manewrowy	Rozłączanie i sprzęganie taboru, przestawianie zwrotnic, hamowanie taboru przy użyciu płozy. Praca w tunelu przy sztucznym oświetleniu. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo ruchu taboru pomocniczego. Narażenie na zmienne warunki atmosferyczne i hałas.	I	I	1 raz w roku
4.	Monter urządzeń sterowania ruchem pociągów	Utrzymanie urządzeń sterowania ruchem pociągów. Wykonywanie prac konserwacyjnych, regulacji i pomiarów urządzeń mechanicznych i elektrycznych. Możliwość pracy zmianowej. Sporadyczna praca na wysokości powyżej 3 m. Niebezpieczeństwo związane z ruchem pociągów i niebezpieczeństwo porażenia prądem.	I	I	co 2 lata

5.	Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej	Utrzymanie urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej. Wykonywanie prac konserwacyjnych, regulacji i pomiarów urządzeń elektrycznych. Możliwość pracy zmianowej. Sporadyczna praca na wysokości powyżej 3 m. Niebezpieczeństwo związane z ruchem pociągów i niebezpieczeństwo porażenia prądem.	I	I	co 2 lata *
6.	Maszynista taboru pasażerskiego metra	Obsługa pociągu metra. Praca w stresie; duża odpowiedzialność; duży dopływ informacji. Praca w systemie zmianowym, w wymuszonej pozycji, przy sztucznym oświetleniu; hałas. Zagrożenie spowodowane ruchem pociągów.	I	I	do 50 roku życia co 2 lata, powyżej 50 roku życia – raz w roku
7.	Maszynista pomocniczych pojazdów kolejowych	Prowadzenie pomocniczych pojazdów kolejowych (lokomotywa, drezyna) na linii metra i łącznicy. Praca w tunelu przy sztucznym oświetleniu; hałas; narażenie na urazy mechaniczne.	I	I	do 50 roku życia co 2 lata, powyżej 50 roku życia – raz w roku

§ 5. 1. Badania profilaktyczne, o których mowa w § 4 ust. 1, przeprowadza uprawniony lekarz samodzielnie, uwzględniając wyniki badań specjalistycznych i pomocniczych oraz ocenę zdolności psychologicznej do pracy na określonym stanowisku.

2. Badania, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się na podstawie:

- 1) skierowań, o których mowa w § 2 ust. 1;
- 2) wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych oraz prowadzących pojazdy kolejowe wraz z charakterystyką tych stanowisk, określeniem wymogów zdrowotnych dotyczących

kategorii wzroku i słuchu oraz terminów badań okresowych na poszczególnych stanowiskach, określonego w tabeli nr 1 do załącznika,

- 3) wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach metra oraz prowadzących pojazdy metra wraz z charakterystyką tych stanowisk, określeniem wymogów zdrowotnych dotyczących kategorii wzroku i słuchu oraz terminów badań okresowych na poszczególnych stanowiskach, określonego w tabeli nr 2 do załącznika,
- 4) innych przepisów, z których wynika potrzeba oceny zdolności fizycznej i psychicznej pracowników,
- 5) własnych spostrzeżeń uprawnionego lekarza z przeprowadzonych wizytacji stanowisk pracy.

§ 6. 1. Przed rozpoczęciem badania uprawniony lekarz, lekarz specjalista oraz psycholog powinien:

- 1) sprawdzić tożsamość osoby skierowanej na badanie,
- 2) upewnić się, czy pracownik nie zgłosił się na badanie bezpośrednio po nocnej zmianie, w stanie uniemożliwiającym ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do pracy; w takim przypadku należy odmówić przeprowadzenia badania i ustalić nowy termin, powiadamiając o powyższym w formie pisemnej właściwego pracodawcę.

2. Badanie psychologiczne wykonuje się przed badaniami wchodzącymi w zakres badań lekarskich pracowników, w terminach określonych w ust. 3.

3. Oceny psychologicznej zdolności do pracy na stanowiskach określonych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia dokonuje się:

- 1) przy każdym badaniu wstępnym,
- 2) co 4 lata w ramach badań okresowych,
- 3) co 2 lata w ramach badań okresowych u pracowników powyżej 50 roku życia zatrudnionych na stanowiskach:

a) torowizora, mostowniczego, dróżnika obchodowego, maszynisty pojazdu trakcyjnego, pomocnika maszynisty pojazdu trakcyjnego, maszynisty wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do robót budowlanych – wyszczególnionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia

b) dyspozytora ruchu, dyżurnego ruchu i stacji, maszynisty taboru pasażerskiego, maszynisty pomocniczych pojazdów kolejowych – wyszczególnionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia

4) w ramach badania kontrolnego, jeżeli lekarz przeprowadzający to badanie uzna to za niezbędne do wydania orzeczenia

5) w przypadku, o którym mowa w § 4 ust. 5 pkt 2

4. W ramach badań pomocniczych należy wykonać morfologię krwi, OB, badanie poziomu glikemii na czczo, badanie poziomu aminotransferaz, badanie ogólne moczu, rtg klatki piersiowej i ekg.

5. Wyniki badań laboratoryjnych, z wyjątkiem badania poziomu glikemii na czczo, uznaje się za miarodajne, jeżeli od ich wykonania minęło nie więcej niż 6 miesięcy, a w przypadku badań radiologicznych:

a) nie więcej niż 24 miesiące w odniesieniu do stanowisk wyszczególnionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem lit. b,

b) nie więcej niż 48 miesięcy w odniesieniu do stanowisk: nastawniczy, automatyk sterowania ruchem kolejowym, pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych i maszynista pojazdów trakcyjnych, wyszczególnionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz stanowisk wymienionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia,

jeżeli nie zachodzą okoliczności uzasadniające ponowne ich wykonanie.

§ 7.1. Badanie układu wzrokowego przeprowadza lekarz okulista, o którym mowa w § 3 ust. 2, który określa kategorię wzroku na podstawie wyniku badania, stosując tabele nr 3 i 4 oraz uwagi metodyczne.

Tabela nr 3

W RAMACH BADANIA WSTĘPNEGO NA STANOWISKA BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM I BEZPIECZEŃSTWEM RUCHU NA LINIACH KOLEJOWYCH ORAZ PROWADZĄCYCH POJAZDY KOLEJOWE			
		I kategoria wzroku	II kategoria wzroku
Ostrość wzroku	Bez korekcji	0,8 / 0,8	0,8 / 0,6
	Z korekcją	-	-
	Korekcja	-	-
Rozpoznawanie barw		prawidłowe	prawidłowe

Tabela nr 4

W RAMACH BADANIA OKRESOWEGO NA STANOWISKA BEZPOŚREDNIO ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM I BEZPIECZEŃSTWEM RUCHU NA LINIACH KOLEJOWYCH ORAZ PROWADZĄCYCH POJAZDY KOLEJOWE			
		I kategoria wzroku	II kategoria wzroku
Ostrość wzroku	Bez korekcji	0,5 / 0,5 lub 0,7 / 0,3	0,4 / 0,2
	Z korekcją	1,0 / 0,5 lub 0,8 / 0,8	0,8 / 0,6
	Korekcja	+ / - 3,0 D sph + / - 2,0 D cyl	+ / - 3,0 D sph + / - 2,0 D cyl
Rozpoznawanie barw		prawidłowe	prawidłowe

Uwagi metodyczne:

- A. Zez, oczopląs i wszczępienie soczewek wewnątrzgałkowych wyklucza zakwalifikowanie do I i II kategorii wzroku.
- B. Brak widzenia stereoskopowego dyskwalifikuje do pracy na wysokości.
- C. Zmiany w polu widzenia nie zezwalają na zakwalifikowanie do I kategorii wzroku. Obwodowe ubytki w polu widzenia nieprzekraczające 20 stopni w każdym oku pozwalają przyznać II kategorię wzroku po wykluczeniu czynnego procesu chorobowego.
- D. Wyniki badań, rozpoznanie oraz ewentualną konieczność pracy w szklach korekcyjnych należy wpisać do dokumentacji medycznej indywidualnej wewnętrznej pracownika.
- E. Konieczność pracy w szklach korekcyjnych należy dodatkowo wpisać do zaświadczenia lekarskiego.

2. Jeżeli kategorie wzroku zostały określone w szklach okularowych lub soczewkach kontaktowych, pracownik jest zobowiązany do używania wymaganej korekcji w czasie pracy oraz posiadania szkieł zapasowych.

§ 8. Badanie narządu słuchu i równowagi przeprowadza lekarz laryngolog, o którym mowa w § 3 ust. 2, który określa kategorię słuchu według norm zawartych w tabeli nr 5, uwzględniając wynik badania audiometrycznego.

Tabela nr 5

Kategoria słuchu	W ramach badania wstępnego na stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem pojazdów kolejowych	W ramach badania okresowego na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem pojazdów kolejowych
I	Badany powinien słyszeć szept każdym uchem oddzielnie z odległości 5 m.	Badany powinien słyszeć szept każdym uchem oddzielnie z odległości 2 m.

§ 9. 1. Badanie psychologiczne przeprowadza psycholog, o którym mowa w § 3 ust. 3, uwzględniając czynniki ryzyka zawodowego i szczególne wymogi sprawności psychicznych w transporcie kolejowym oraz metodykę badań psychologicznych.

2. Badania powypadkowe wykonywane są w Pracowni Psychologii Transportu Centrum Naukowego Medycyny Kolejowej

§ 10. 1. Przy ocenie zdolności fizycznej i psychicznej do pracy pracownika zatrudnionego na danym stanowisku dłużej niż 5 lat, uprawniony lekarz uwzględnia stopień przystosowania zawodowego.

2. Przy ocenie zdolności do pracy pracownika, który wykonuje dodatkowe czynności, wykraczające poza zakres czynności określonych dla stanowiska pracy tego pracownika, przy przeprowadzaniu badania profilaktycznego należy uwzględnić wymogi zdrowotne przewidziane dla tych czynności.

§ 11. Do pracy na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych oraz z prowadzących pojazdy kolejowych są zdolne osoby, jeżeli:

- 1) w wyniku badania ogólnego stanu zdrowia, z uwzględnieniem wyników badań specjalistycznych i pomocniczych, nie stwierdzono istotnych zmian chorobowych ani nieprawidłowości lub stwierdzone zmiany w nieznacznym stopniu ograniczają sprawność ustroju, lecz nie powodują niezdolności do wykonywania czynności na danym stanowisku pracy,
- 2) spełniają wymogi odnośnie kategorii wzroku i słuchu, określone w tabelach nr 1 i 2 załącznika,
- 3) uzyskały pozytywną ocenę zdolności psychologicznej do pracy na określonym stanowisku.

§ 12. 1. W wyniku badania lekarskiego (badania ogólnego stanu zdrowia, badań specjalistycznych i pomocniczych) oraz badania psychologicznego uprawniony lekarz wydaje orzeczenie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do pracy na określonym stanowisku pracy lub istnienie takich przeciwwskazań.

2. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, uprawniony lekarz wpisuje do zaświadczenia lekarskiego, stanowiącego załącznik nr 10 do rozporządzenia oraz do dokumentacji medycznej indywidualnej wewnętrznej pracownika.

3. Zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w ust. 2 jest wystawiane w 2 egzemplarzach – dla pracownika i pracodawcy.

4. Rejestr wydanych zaświadczeń należy prowadzić oddzielnie dla każdego pracodawcy.

§ 13. W kolejowych poradniach medycyny pracy oraz w Centrum Naukowym Medycyny Kolejowej powołuje się komisje lekarskie.

§ 14. 1. Komisje lekarskie w kolejowych poradniach medycyny pracy powołane są do:

- 1) orzekania o zdolności do pracy w przypadku odwołania od orzeczenia uprawnionego lekarza, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1
- 2) orzekania o zdolności do pracy, gdy pracownik spowodował wypadek lub incydent kolejowy.

2. Komisja Lekarska w Centrum Naukowym Medycyny Kolejowej powołana jest do:

- 1) orzekania o zdolności do pracy w przypadku odwołania od orzeczenia uprawnionego lekarza, w odniesieniu do stanowisk określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia,
- 2) orzekania o zdolności do pracy w przypadku odwołań od orzeczeń wydanych przez komisje lekarskie w kolejowych poradniach medycyny pracy, w przypadku badania, o którym mowa ust. 1 pkt 2,

3. W skład komisji orzekającej w trybie odwoławczym nie może wchodzić lekarz, który wydał orzeczenie, od którego rozpatrywane jest odwołanie.

4. Komisja lekarska może wystąpić do pracodawcy badanego pracownika o informacje niezbędne do pracy komisji, a także zaprosić przedstawiciela pracodawcy do udziału w pracach komisji.

5. Przedstawiciel pracodawcy badanego pracownika nie bierze udziału w badaniu lekarskim i nie może być przy nim obecny. Powinien on scharakteryzować badanego, warunki środowiska pracy, sposób wykonywania pracy i szczególne wymagania sprawnościowe.

6. Przepis § 6 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 15. 1. Pracownik lub pracodawca, który nie zgadza się z orzeczeniem wydanym przez uprawnionego lekarza może wystąpić w ciągu 7 dni od dnia wydania zaświadczenia lekarskiego z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania. Wniosek składa się do lekarza, który wydał to zaświadczenie.

2. Pracownik lub pracodawca, który nie zgadza się z orzeczeniem wydanym przez komisję lekarską w poradni medycyny pracy w wyniku badania, o którym mowa w § 14. ust. 1 pkt 2, może wystąpić w ciągu 7 dni od dnia wydania zaświadczenia lekarskiego z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania. Wniosek składa się do komisji, która wydała to zaświadczenie.

3. Ponowne badanie powinno być przeprowadzone w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. Badanie jest przeprowadzane przez:

- 1) komisje lekarskie we właściwych terenowo kolejowych poradniach medycyny pracy w przypadku badań, o których mowa w § 14 ust. 1,
- 2) Komisję Lekarską w Centrum Naukowym Medycyny Kolejowej w przypadku badań, o których mowa w § 14 ust 2.

4. Orzeczenie wydane w trybie odwoławczym komisja lekarska wpisuje do zaświadczenia lekarskiego, stanowiącego załącznik nr 11 do rozporządzenia oraz do dokumentacji medycznej indywidualnej wewnętrznej pracownika.

5. Orzeczenie wydane w trybie odwoławczym, określonym w ust. 1 – 4, jest ostateczne.

ZAŚWIADCZENIE LEKARSKIE

W wyniku badania lekarskiego i oceny psychologicznej przydatności zawodowej
orzeka się, że:

Pan/i

urodzony/a w dnia miesiąca roku

zamieszkały/a

(adres zamieszkania)

nr dowodu tożsamości

zatrudniony/a, przyjmowany/a do pracy*

w

(nazwa pracodawcy - zakładu pracy)

stanowisko

1) wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych jest zdolny/a do wykonywania pracy na
wyżej wymienionym stanowisku*

- data następnego badania okresowego

2) wobec przeciwwskazań zdrowotnych jest niezdolny/a do wykonywania pracy na
wymienionym stanowisku*

3) wobec przeciwwskazań zdrowotnych utracił/a zdolność do wykonywania dotychczasowej
pracy z dniem*

UWAGI LEKARZA:

.....
.....

..... dnia

pieczęć i podpis lekarza uprawnionego
(komisji lekarskiej)

* Niepotrzebne skreślić.

POUCZENIE:

Osoba zainteresowana i pracodawca otrzymujący zaświadczenie lekarskie - w przypadku zastrzeżeń
co do treści tego zaświadczenia - może wystąpić w ciągu 7 dni od daty otrzymania zaświadczenia do
właściwej terenowo kolejowej poradni medycyny pracy z wnioskiem o ponowne badanie lekarskie i
wydanie zaświadczenia. W przypadku pracownika metra wniosek o ponowne badanie należy kierować
do Centrum Naukowego Medycyny Kolejowej. Wnioski o ponowne badanie lekarskie i wydanie
zaświadczenia składa się za pośrednictwem lekarza, który wydał zaświadczenie. W przypadku
badania powypadkowego wniosek o ponowne badanie i wydanie zaświadczenia należy skierować do
Centrum Naukowego Medycyny Kolejowej za pośrednictwem komisji lekarskiej, która wydała
zaświadczenie.

(pieczęć komisji lekarskiej)

ZAŚWIADCZENIE LEKARSKIE
(wydane w trybie odwoławczym)

W wyniku ponownego badania lekarskiego oraz oceny psychologicznej przydatności zawodowej orzeka się, że:

Pan/i
urodzony/a w dnia miesiąca roku
zamieszkały/a

.....
(adres zamieszkania)

nr dowodu tożsamości

zatrudniony/a

w.....
(nazwa i adres pracodawcy - zakładu pracy)

stanowisko

1) wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych jest zdolny/a do wykonywania pracy na wyżej wymienionym stanowisku*

- data następnego badania okresowego

2) wobec przeciwwskazań zdrowotnych jest niezdolny/a do wykonywania pracy na wyżej wymienionym stanowisku*

3) wobec przeciwwskazań zdrowotnych utracił/a zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy z dniem*

UWAGI LEKARZA:

.....
.....

..... dnia

pieczęć i podpisy członków
komisji lekarskiej

* Niepotrzebne skreślić.

POUCZENIE: Od niniejszego zaświadczenia odwołanie nie przysługuje.

Uzasadnienie

W rozporządzeniu określono wykaz stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach kolejowych oraz prowadzących pojazdy kolejowe.

Na stanowiskach tych mogą być zatrudnione osoby posiadające m. in.:

- 1) wymagane wykształcenie, określone dla danego stanowiska,
- 2) wymagany na danym stanowisku staż pracy i odbyte przygotowanie zawodowe, oraz zdany egzamin kwalifikacyjny, stwierdzony świadectwem złożenia egzaminu kwalifikacyjnego,
- 3) zdolność fizyczną i psychiczną potwierdzoną zaświadczeniem lekarskim.

W rozporządzeniu przewidziano, że przygotowanie zawodowe do uzyskania kwalifikacji wymaganych na poszczególne stanowiska organizuje pracodawca. Pracodawca wyznacza również osobę kierującą przygotowaniem zawodowym posiadającą niezbędne kwalifikacje zawodowe, właściwe dla specjalności przygotowania zawodowego.

Przygotowanie zawodowe obejmuje:

- szkolenie teoretyczne polegające na zdobywaniu wiedzy w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności na danym stanowisku,
- staż stanowiskowy, który jest zapoznaniem kandydata z pracą na danym stanowisku,
- szkolenie praktyczne, które jest zorganizowaną formą zdobywania umiejętności praktycznych i poznania zakresu obowiązków poprzez wykonywanie czynności w określonej komórce organizacyjnej pracodawcy pod nadzorem wykwalifikowanego pracownika,
- zajęcia próbne, podczas których osoba odbywająca przygotowanie zawodowe pod nadzorem wykwalifikowanego pracownika wykonuje samodzielnie niektóre lub wszystkie czynności wchodzące w zakres określonego stanowiska pracy.

Po zakończeniu przygotowania zawodowego w wymiarze określonym w projekcie na wniosek pracodawcy lub osoby zainteresowanej w jednostkach organizacyjnych, przy których została powołana komisja egzaminacyjna przeprowadzany jest egzamin kwalifikacyjny.

Egzamin kwalifikacyjny składa się z egzaminu praktycznego przeprowadzanego na stanowisku pracy oraz z egzaminu teoretycznego,

obejmującego sprawdzenie wiadomości i umiejętności wymaganych dla poszczególnych stanowisk, określonych w rozporządzeniu.

Rozporządzenie określa sposób powoływania, skład, wymagania kwalifikacyjne w odniesieniu do przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnej adekwatne do specyfiki stanowisk osób egzaminowanych, tryb pracy komisji, wysokości opłat związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji oraz sposób uiszczania tych opłat, wzór dokumentu stwierdzającego te kwalifikacje oraz zasady wynagradzania osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnych.

Projekt zawiera zapis na podstawie którego prowadzącym pojazdy kolejowe, pracodawca wydawał będzie prawo kierowania pojazdem kolejowym lub pociągiem metra.

Projekt przewiduje obowiązek poddawania pracowników zatrudnionych na stanowiskach, o których w rozporządzeniu autoryzacji przed dopuszczeniem do wykonywania samodzielnie czynności na danym stanowisku pracy, zmiany miejsca pracy, typu pojazdu kolejowego, gdy przerwa na stanowisku w danym miejscu pracy trwała dłużej niż 6 miesięcy lub zmiany warunków technicznych technologicznych w miejscu pracy. Autoryzację należy odnotować w rejestrze egzaminów prowadzonym przez pracodawcę.

W projekcie prowadzono również wzór dokumentu, który będą obowiązani posiadać na stanowisku pracy i okazywać uprawnionemu organowi, pracownicy o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

Projekt przewiduje, że w razie spowodowania wypadku, stwierdzenia poważnych uchybień przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych mogących spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ruchu kolejowego lub przerwy w pracy dłuższej niż 12 miesięcy, pracodawca zobowiązany jest pracowników zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia poddać egzaminowi weryfikacyjnemu.

Rozporządzenie określa również zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych pracowników, o których mowa w rozporządzeniu oraz tryb orzekania o tej zdolności.

Do oceny zdolności fizycznych i psychicznych pracowników i wydawania orzeczeń o tej zdolności właściwi są uprawnieni lekarze zatrudnieni w komórkach organizacyjnych Kolejowego Zakładu Medycyny Pracy i komisje lekarskie w

kolejowych ośrodkach medycyny pracy oraz w Centrum Naukowym Medycyny Kolejowej.

Natomiast psychologzy dokonujący oceny zdolności psychologicznej do pracy na stanowiskach wymienionych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia powinni odbyć przeszkolenie w jednostkach organizacyjnych służby medycyny pracy PKP S.A. w zakresie czynników ryzyka i szczególnych wymogów sprawności psychicznych w transporcie kolejowym oraz metodyki badań psychologicznych.

Pracownik lub pracodawca, który nie zgadza się z orzeczeniem wydanym przez uprawnionego lekarza będzie mógł w trybie określonym w projekcie wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania.

Pracownik lub pracodawca, który nie zgadza się z orzeczeniem wydanym przez komisję lekarską będzie mógł w trybie określonym w projekcie wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania przez określone w projekcie komisje lekarskie. Orzeczenia wydane w trybie odwoławczym są ostateczne.

W rozporządzeniu przewidziano również, że pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia wykonują czynności na stanowiskach określonych w projekcie i do wykonywania tych czynności zostali dopuszczeni na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują nadal uprawnienia do wykonywania tych czynności, bez obowiązku dopełnienia warunków dotyczących wykształcenia, stażu pracy, przygotowania zawodowego i egzaminów kwalifikacyjnych, określonych w projekcie.

Również pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia wykonują czynności na ww. stanowiskach określonych w rozporządzeniu i posiadają zdolność fizyczną i psychiczną stwierdzoną zaświadczeniem lekarskim wydanym na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują nadal tę zdolność do czasu następnego badania, którego termin wynika z przepisów rozporządzenia.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpływa na rynek pracy oraz konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, a także sytuację i rozwój regionalny.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, a w szczególności z Dyrektywą 2001/14/WE z dnia 26 lutego 2001 r. oraz Dyrektywą 2001/13/WE również z dnia 26 lutego 2001 r.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje

Projektowane rozporządzenie oddziałuje na podmioty zarządzające infrastrukturą kolejową, przewoźników kolejowych, warszawskie metro, użytkowników bocznic kolejowych oraz przedsiębiorców wykonujących przewozy w obrębie bocznic kolejowych.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji.

W trakcie prac nad projektem przeprowadzono konsultacje ze spółkami PKP, Metrem Warszawskim oraz z Izbą Gospodarczą Transportu Lądowego, zrzeszającą 89 podmiotów gospodarczych i placówek naukowych zrzeszonych w Sekcji Budownictwa Kolejowego, Właścicieli Wagonów Prywatnych i Spedycji oraz sekcji Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego. W pięciu wewnętrznych konferencjach uzgadniających projekt brali udział przedstawiciele kolejarskich związków zawodowych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy oraz konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpływa na rynek pracy oraz konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, a także sytuację i rozwój regionalny. Projekt ten dotyczy, między innymi, spraw pracowniczych objętych art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 z późn. zm.).

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

T43-36R

DYREKTOR
Departamentu
Prace Legislacyjne
m. p. i. imię i nazwisko